Jaargang 107. Vrijdag, 24 November 1848. No. 94.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat door den RAAD dezer STAD, overeenkomstig art. 5 van het Voorloopig Kiesreglement, zijnde beslist over de ingebragte bezwaren en de juistheid van de LIJST der KIESGEREGTIGDEN, die LIJST definitivelijk is GESLOTEN en van heden af op nieuw ter algemeene kennisneming is gelegd in een der LOKALEN van het RAADHUIS.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 20sten Nov. 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, in bijzijn van den RENTMEESTER van de STADS VEENEN en *ter Apel*, op DINGSDAG, den 12den December 1848, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS dezer STAD, te verhuren, voor den tijd van *drie jaren*:

Het **HUIS BAREVELD** met de ONTVANG van den TOL en het *gebruik* der LANDERIJEN te *Gieterveen*, kort bij de *Wildervank* gelegen, — benevens VIJF VERLATEN en ZES KLAPBRUGGEN, met de BEHUIZINGEN, TUINEN en LANDERIJEN, in de *Wildervank* en aan het *Stads-Kanaal*.

Zullende de Voorwaarden van deze Verhuring acht dagen bevorens ter lezing liggen bij den RENTMEESTER van de STADS VEENEN en *ter Apel* te *Groningen*, bij H. A. MUNNEKE, op het *Stads-Kanaal*, en op het Huis *Bareveld*; — terwijl de belanghebbenden tevens nader onderrigt kunnen bekomen bij opgemelden RENTMEESTER te *Groningen* en bij den Opzigter der Stads Veenen J. UNIKEN, in de *Wildervank*.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 23sten Nov. 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.

De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: J. H. M. HORA SICCAMA.

OOSTINDIE.

BATAVIA, 23 September.

Op Zaturdag, den 2den dezer, des avonds te 5½ uur, werd in het hôtel te Rijswijk, voor den officier van den burgerlijken stand, Z. Exc. de minister van Staat, gouverneur-generaal *J. J. Rochussen* in den echt vereenigd met mejufvrouw *E. C. Vincent*. Vervolgens, te 6½ uur, had de kerkelijke inzegening, door den weleerw. ds. *Bierhaus*, plaats in de Willems-Kerk, waar eene talrijke schare van de aanzienlijkste ingezetenen opgekomen was. Als getuigen van den hoogen bruidegom traden op de heer *J. C. Reijnst*, vice-president van den Raad van Indië en de heer *G. S. W.* grave *van Hogendorp*, lid van den raad van Indië, en voor de bruid de heer *J. du Puy*, lid van den Raad van Indië, benevens de heer *C. A. Granpré Molière*, lid van de factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij, oom en behuwdbroeder der bruid.

ITALIE.

VAN DE GRENZEN, 17 November.

Het berigt van de *verlenging des wapenstilstands* tusschen Oostenrijk en Sardinië, gedurende nog 3 maanden, is door het Sardinische leger met groot genoegen vernomen, daar het geen' grooten lust meer heeft tot een' nieuwen strijd met de Oostenrijkers.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 14 November.

Van den 6den tot den 9den dezer zijn in het hospitaal der barmhartige broeders gebragt 161 gewonden en 132 dooden. — *Kossuth* zou uit Presburg gevlugt zijn. Over Hamburg heeft hij zijne familie naar Engeland in veiligheid gebragt. De officiële Courant zegt, dat het aantal gevangenen had bedragen 1600; daarvan waren losgelaten 966.

Van den 16den. De *Wiener Zeitung* meldde gisteren, in haar officiëel gedeelte, dat den vorigen dag, ten gevolge van een vonnis van den krijgsraad, o. a. de Bohemer *Ignatius Porsch*, doctor in de regten en privaat-docent, veroordeeld is tot 6 jaren vestingarbeid in de boeijen, maar dat deze straf genadig veranderd is in 6 jaren vestingarrest.

Heden morgen te 9 uur rukte eene kompagnie, twee stukken geschut met zich voerende, naar de stadsgracht uit, tot het volbrengen der executie van den kommandant *Messenhauser*, die zich zelven gevangen had gesteld en wiens proces ten spoedigste op het doodvonnis van hangen was uitgeloopen. *Uit genade* is dit vonnis in de straf door kruid en lood veranderd. Hij heeft zich noch de oogen laten blinddoeken, noch ook willen knielen, maar is regt overeind blijven staan, met vaste stem uitroepende: „*Kameraden! ik zal zelf kommanderen.*" Hierop hief hij de zwaar geboeide handen op, en wees op zijn hart, tot teeken, dat zij daarop moesten mikken: Daarna sprak hij het kommando: „*Vaardig! Aan! Vuur!*" zóó snel achter elkander uit, dat hij reeds binnen eene seconde doodelijk getroffen nederstortte. Hij viel als een held!

[*Uit bijzondere berigten.* — WEENEN, 17den November. Men ontving hier heden de onverwachte tijding, *dat de admiraal Albini, met de Sardinische vloot* plotseling, den 15den dezer, voor Triëst was verschenen en zich met den Oostenrijkschen marine-kommandant, den overste *Kudriaffsky*, in verbinding had gesteld. De laatstgenoemde was daarop onmiddellijk naar Weenen vertrokken en is zoo even hier aangekomen. Men zeide, dat *Albini* voorslagen had gedaan ten aanzien van onderhandelingen nopens *Venetië*.]

BERLIJN, 17 November.

Volgens vrij geloofwaardige bronnen, zou de Regering voornemens zijn, het besluit wegens de verlegging der Nationale Vergadering naar Brandenburg thans *terug te nemen*, en daardoor den weg van minnelijke schikking te betreden. [Het is echter zeer twijfelachtig, of het wel mogelijk zij eene verzoening tusschen Kroon en Vertegenwoordiging tot stand te brengen, na al hetgene reeds gebeurd is.]

— Het ministerie *Brandenburg* schijnt het gewigt van het besluit ter weigering der belastingen geenszins te loochenen. Naar men verneemt, is de majoor *v. Herwarth* gevangen genomen, omdat hij bij de stemming der vergadering dat ontwerp niet verhinderde. De overste *v. Sommerfeld*, die den last had, om de zittingen in het hôtel der schuttersgilden te beletten, moet zijn ontslag genomen hebben. — Intusschen heeft de ontvangene mededeeling der besluiten, door het Frankforter parlement genomen, allerwegen niet weinig vreugde veroorzaakt, en men hoopt algemeen, dat er eindelijk eene schikking tot stand komen zal.

Van den 19den. De generaal *v. Wrangel* is bevorderd tot werkelijk generaal der kavallerie, en graaf *Brandenburg* tot denzelfden rang.

— Men noemde gisteren reeds de namen van *Beckerath*, *Camphausen*, *Grabow* en *Simson* (professor te Koningsbergen en vice-president van de Nationale Vergadering), als leden van het nieuwe ministerie.

— De vereenigde instructie- en criminele regtbank heeft, in hare zitting van den 17den, met 16 tegen 13 stemmen beslist, dat de staat van beleg van Berlijn *onwettig*, en de Nat. Verg. in *haar regt* is. — Men wacht nu, of ook het hof van appèl in gelijken geest zal beslissen.

— De auditeurs der in Berlijn aanwezige troepen hebben ten stelligste geweigerd, militaire vonnissen over burgerlijke personen te vellen, welke wegens overtredingen van *v. Wrangels* proclamatiën, aangaande den staat van beleg, in hechtenis genomen zijn. — Tot het uit den weg ruimen dezer bezwaren, heeft de generaal *v. Wrangel* een door al de ministers onderteekende kabinetsorder medegedeeld, waarin hij gemagtigd wordt, militaire vonnissen, zelfs wanneer zij de doodstraf bevatten, *in plaats van den Koning* te bekrachtigen en te doen voltrekken!

— Volgens de stemmen, welke vóór of tegen het regt der kroon luid geworden zijn, laat zich het land als volgt klassificeren. *Tegen:* Silezië, Saksen en de meeste steden van Pruissen, Pommeren en de Marken. — *Voor:* het platte land in de laatstgenoemde provinciën, een gedeelte van Rijnland en Westphalen. In Posen de Duitschers *voor*, de Polen *tegen* het regt der kroon.

De stad is rustig; de ontwapening gaat langzaam, doch zonder gewelddadige botsingen voort.

— Men heeft reeds in sommige plaatsen in de provinciën maatregelen genomen, om gevolg te geven aan het besluit der Nat. Vergadering nopens het *weigeren der belastingen.* Breslau heeft zich daarbij op den voorgrond gesteld. Een veiligheids-comité heeft, in verband met de volks-vereenigingen, eene bezending gezonden aan den opper-president *Pinder* aldaar, om denzelven te vermanen, dat besluit te doen uitvoeren.

De genoemde opper-president heeft daarop openbaar doen afkondigen, „dat hij het ministerie berigt had gezonden, dat hij het bedoelde besluit moest aanmerken als *noodweer* tegen de verkorte constitutionele regten der Vergadering; en dat hij, indien zijn ambtspligt mogt worden ingeroepen, om de uitvoering daarvan te verhinderen, *buiten staat* zoude zijn, om daaraan te voldoen." De opgewondenheid, die ten gevolge van een en ander in Breslau en in andere steden van Silezië heerscht, is allezins zorgbarende.

[*Uit bijzondere berigten.* — BERLIJN, 20 November. In weerwil van de verzekering der officiëele Staats-Courant (welke trouwens haast bij niemand geloof vindt) van gisteren, verzekert de „Lithographische Correspondentie" van heden ten stelligste, „dat het veel besprokene Koninklijke staatsstuk van den 7den September l.l. inderdaad bestaat." De Correspondentie voegt er zelfs nog bij (voor de waarheid waarvan men ook reeds voor ettelijke dagen enkele bewijzen heeft bijgebragt), „dat ten gevolge van dat stuk, *een traktaat tusschen Pruissen en Rusland gesloten is geworden.* — Dezelfde Correspondentie logenstraft verder het officiëele orgaan der koninklijke regering, door mede te deelen, „dat het ministerie inderdaad schetsen voor op te zenden *adressen van vertrouwen* aan de landraden in de provinciën heeft rondgezonden; — de Correspondentie noemt onder anderen een' landraad, die zijn district met zulk eene schets rondloopt.

De *linkerzijde* der Nat. Vergadering heeft eene *proclamatie aan het volk* opgesteld, die door de afzonderlijke afgevaardigden in de respective kiesdistrikten zal worden verbreid. Daarin wordt het volk opgeëischt, het besluit van den landdag nopens het weigeren der belastingen, ten uitvoer te leggen. — Dat de *linkerzijde* der Vergadering zulke stappen doet, kan niemand vreemd vinden. Maar het is eene onverwachte stap van de *regterzijde* der Vergadering, *dat ook zij nu tegen het ministerie optreedt.* De comités der regterzijde en des regter centrums hebben n.l. den 17den eene missive aan het ministerie gezonden, waaruit blijkt, dat het ministerie ook bij *die* fractiën der Vergadering het vertrouwen verloren had. — Het is alzoo thans zóó verre gekomen, dat nu nog slechts het blinde fanatismus van het absolutisme en het tevens lafhartige fanatismus van de rust in verbond blijven met het onregt en het ruwe geweld.

Naar men zegt, zijn de ministers besloten, om, ten einde hun bestaan te redden, het land aan het grootste ongeluk bloot te stellen. Zij zouden in de eerste plaats van plan zijn, alle belangrijke steden des lands *in staat van beleg* te verklaren, om zoo doende de drukpers te verstikken. Vervolgens zouden de provinciën, de een na de ander, weder *veroverd* worden.

In de provinciën begint men zich zeer te ergeren, dat, om 4 mannen, die het gansche land verwerpt, op hunne plaats te houden, Berlijn en geheel het land volslagen geruïneerd en in verwarring gebragt worden! Het is ook waarlijk te erg; en zelfs de meer bedaarde lieden (zoo b. v. de regterzijde der Nat. Vergadering) vinden zich daardoor genoopt, *tegen* het ministerie op te treden.]

Van den 20sten. De toestand blijft hier nog altijd dezelfde. De partij van de Nationale Vergadering blijft bij haren lijdelijken tegenstand, maar ofschoon zij zelve hare openbare zittingen geschorst heeft, is zij daarom in gesloten bijeenkomsten niet minder werkzaam. De staat van beleg duurt nog altijd voort; de ontwapening gaat haren gang, zonder tegenstand te ontmoeten, en de bladen, die zich niet aan de censuur der policie willen onderwerpen, blijven geschorst.

[Nog altijd alzoo verkeert Berlijn in de pijnlijkste onzekerheid nopens de wijze, waarop de bestaande en inderdaad zeer gevaarlijke verwikkelingen eindelijk zullen kunnen worden opgelost.]

(*Het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

Ingezonden Stukken.

Aan den Heer Mr. CORNELIS STAR NUMAN.

GRONINGEN, 22 November 1848.

WelEdel Gestrenge, Hooggeleerde Heer!

Met eene mengeling van gevoel heb ik gelezen en overdacht Uwen zeer heuschen, aanvankelijk veel vleijenden, maar later met veel *geleerdheid* aanvallenden brief van den 14den dezer, in deze courant van den 21sten daaraanvolgende geplaatst.

De mijne was slechts eene opwellende ontboezeming van hartelijke deelneming jegens armen en gedrukten, en van aangename denkbeelden voor de, zoo zeer gewenschte, gunstige toekomst over ons dierbaar, maar verarmd Vaderland. Geene gedachte hoegenaamd, in mijn stil en gezegend leven, tot eene *captatio benevolentiae*, noch tot eene bezweringsformule der onwetendheid, heeft mij daarbij bezield; terwijl ik ook allezins vertrouw, dat zulke gedachte aan U geheel vreemd zal zijn geweest bij het stellen en uitzenden van Uwen brief.

Ik heb geene bezuiniging op het oog door opoffering van onderwijs, beschaving of wetenschap, ofschoon *wetenschap* zonder *praktijk* nog maar halve kennis is te noemen; maar ik bedoel bezuiniging door *waarachtige* vereenvoudiging en *eerlijk* beheer in 's Rijks en Gemeentelijke administratiën.

Zoo had, naar mijn bescheiden inzien (hetwelk mij nu voor de aandacht komt) de som van ƒ 320,000 kunnen worden bespaard, wanneer er, in plaats van de uitgifte van ƒ 8,000,000 schatkistbiljetten, per jaar rente doende naar 4% (gesteld dat zij één jaar, en niet meer, zullen loopen), 8 millioen muntbiljetten *zonder rente* waren gecontinueerd geworden, zoo als zulks over dit jaar, bij de wet van den 26sten November 1847, zonder naderen waarborg is geschied tot 21 millioenen; terwijl opzigtelijk de geldcrisis geene meerdere zwarigheid bestaat voor 1849, dan voor 1848, de muntbiljetten binnenslands goed circuleren, en buitenslands onze nieuwe klinkende munt geen bezwaar ontmoet, zoo verre mij bekend.

U.H.G. roept mij op, om mijne denkbeelden, ter afschaffing van de accijnsen, te eeniger tijd te ontwikkelen en te staven, en betuigt mij, dat ik den Koning, het Ministerie, den Staatshuishoudkundigen, ja! den daglooner tot de schamele armen toe, door de bezuiniging van zoo vele millioenen, aan mij zoude verpligten; eene erkentenis dus van Uwe zijde, dat, zoo het zal kunnen zijn, aan hen allen die afschaffing welkom zoude zijn, in weerwil der menigte van schrijvers, door Uwe geleerdheid daartegen aangevoerd.

Welligt kom ik nader op de accijnsen terug, welke, vroeger althans, omstreeks 28% aan kosten van heffing en toezigt wegnemen, zoodat, bij vervanging door andere middelen, zoo verre noodig, welke 7 à 8 per cent zouden kosten, toch wel één vijfde zoude kunnen worden bespaard.

Ik eindig dezen met U.H.G. op te roepen, om deszelfs licht niet onder eene korenmate te zetten, maar te laten schijnen voor de menschen, door openbare lessen te geven in de nuttige Staatshuishoudkunde, waartoe men reeds op andere plaatsen in ons Vaderland is overgegaan.

Ik zeg niet te veel, als ik ons, hoezeer dan met verschil van gevoelens in eenige opzigten, beschouw, het zeer hartelijk te meenen met het heil van ons Vaderland; noch ook doe ik te veel, wanneer ik mij bij deze de eere geef, met gevoelens van hoogachting mij te onderschrijven,

WelEdel Gestrenge, Hooggeleerde Heer!

Uwen Dienstwilligen Dienaar

O. J. QUINTUS.

Wel Edel Heer!

Wij verzoeken, in uw eerstvolgend nommer, eene plaats voor dit antwoord op eenige vragen, die in het voorgaande zijn gesteld.

Den 2den November is ontworpen, en den 7den is in een Diakengezelschap besproken, *eene vereeniging van R.-C. Stemgeregtigden te Groningen.* De in schrift gebragte, en daar door alle tegenwoordige stemgeregtigden mondeling goedgekeurde beginselen waren:

1) De benoeming eener Commissie, die den geschiktsten kandidaat voor elke betrekking, zonder eenig onderscheid van godsdienst, zoude zoeken en aanwijzen, met bepaalden last, om geene stemmen op een' R.-C. te leiden, zoo lang daardoor de benoeming van den geschiktsten kandidaat gevaar zou kunnen loopen.

2) De verklaring, dat de geschiktste kandidaat is hij, van wien men mag verwachten, dat hij zal medewerken tot eene goede regeling der openbare aangelegenheden, en dat eene goede regeling is eene vrijzinnige ontwikkeling der tegenwoordige Grondwet zonder meer of minder.

3) De verklaring, dat allen dienden, met ter zijdestelling van alle persoonlijke belangen of inzigten, gezamentlijk éene stem uit te brengen op den aangewezen persoon, en dat alleen geweten of volstrekte overtuiging daarvan kon verschoonen.

De aanleiding tot dit ontwerp, en de gronden voor de goedkeuring, lagen toen in de volgende omstandigheden:

1) Het kon hun niet zijn ontgaan (andere inrigtingen daargelaten), dat eenmaal, bij de eerste daarstelling, door den Koning leden van hun kerkgenootschap onder de kiezers waren geplaatst; dat deze alle zijn overleden, en dat, vóór dat overlijden niemand als de aftredende, en ná het overlijden niemand uit hun midden, door hunne medeburgers in dat collegie was geroepen.

2) Zij wisten, dat eenige vereenigingen van stemgeregtigden te Groningen werkzaam waren; dat geene vereeniging het lidmaatschap algemeen had aangeboden, en dat eene persoonlijke aanbieding aan hoogstens vier of vijf uit hun midden was gedaan — Ongeroepen mogten zij niet binnentreden.

3) De bedoelingen dier vereenigingen waren onbekend; zij mogten en wilden dezelve niet wantrouwen; zij wilden niet dadelijk geloof hechten aan alles, dat over deze of gene vereeniging werd gezegd. Maar bekend was de sterke, dikwerf hevige tegenstand, die tegen eenige wijzigingen der Grondwet was geboden; bekend was het, hoe eenige maanden geleden, sommigen zich aan het bestaande vasthielden als aan een plegtanker der maatschappij. — Zij mogten dus de mogelijkheid vooronderstellen, dat deze door hunne gemoedelijke overtuiging zoude worden genoopt, om daar, zoo als men dit onlangs heeft uitgedrukt, de gebreken der grondwet door de wet te verbeteren. Hunne overtuiging konden zij niet prijs geven; twistredenen wilden zij vermijden.

Dit alles te zamen leidde dus den 7den November tot het besluit der leden stemgeregtigden: 1) met algemeene stemmen, om het ontwerp goed te keuren; 2) met algemeene stemmen, om zich niet af te scheiden, en 3) met algemeene stemmen, min éene, om ook niet aan de te benoemen Commissie een' bepaalden last te geven, van zich bij de andere vereenigingen aan te sluiten, maar haar daarin te laten handelen, naar gelang de bedoelingen zouden bekend worden, in alles naar besten rade, en zoo noodig met oproeping der stemgeregtigden.

De in deze Commissie geroepen personen hebben al dadelijk eenparig vastgesteld, dat noch die ontworpen vereeniging, noch de Commissie zich zou vestigen of zou werkzaam zijn, zoo lang zij niet als zoodanig openlijk waren opgetreden.

Terwijl zij over die bekendmaking beraadslaagden, geschiedde het, dat eerst eenige vereenigingen de intrede in haar midden openstelden, en dat in alle de uitvoering der Grondwet zonder voorbehoud of verbetering werd aangeno-

men. Hierdoor vervielen de tweede en derde aanleiding; en de benoeming der besturen, en de voorloopige stemmingen op de kandidaten, namen alras ook de eerste aanleiding reeds nu geheel weg. Dit leidde eerst tot eene gedeeltelijke, en spoedig tot eene algemeene overtuiging, dat de bekendmaking, en dus ook alle vestiging en werking, ten minsten moesten worden geschorst; en, naarmate tevens gebleek, dat zulk eene vereeniging, door sommigen niet goedgekeurd, ook bij weldenkenden wantrouwen zou verwekken, is op dit alles gevolgd het eindelijk eenstemmig besluit, om aan het ontwerp in het geheel geen gevolg te geven.

Er is dus een ontwerp goedgekeurd, maar niet uitgevoerd; eene vereeniging heeft niet bestaan, en de commissie heeft niets verrigt, dan beraadslagen, of en hoe zij zou bestaan. In welken geest, en met welke bedoeling zij waarschijnlijk zouden hebben gewerkt, dit kan althans eenigzins worden opgemaakt, indien de persoon bekend is, die én den 7den Nov., én in de bijeenkomsten van de leden der Commissie, steeds als de geschiktste en geheel vertrouwde kandidaat is genoemd voor de Tweede Kamer. Deze is de heer mr. B. Wichers. Ten opzigte van de Eerste Kamer was alles geheel onzeker; alleen dat men alle ontijdige versnippering der stemmen zou vermijden, dit scheen wel aller vaste bedoeling.

Wij hopen, dat dit antwoord den argwaan van den onbekenden vrager, en van ieder' ander', zal wegnemen. De stemgeregtigden, die het ontwerp den 7den November goedkeurden, vernamen later niets van hunne commissie. Wij maken van deze zeer gewenschte gelegenheid gebruik, om hen te verzoeken, dit antwoord tevens te willen aannemen en goedkeuren, als de eenige verantwoording dier commissie, waarom zij, die gemagtigd was om naar besten rade te handelen, eenstemmig heeft besloten het ontwerp geheel te laten varen, zelve geheel uit elkaar te gaan, en hen stemgeregtigden te raden, dat zij zich met vol vertrouwen voegen bij de verschillende bestaande vereenigingen.

Voor beiden rekenen wij ons verpligt, hier dit nog bij te voegen. Om verdraagzaamheid te bevorderen, moet ieder op zijne beurt gaarne afzien van eene handeling, die aanstoot kan geven, ook al is zij op zich zelve onberispelijk en het doel goed. Ook daarom is het ontwerp geheel ter zijde gesteld, en bestaat er thans niets. Indien evenwel later voldoende en dringende redenen mogten ontstaan, redenen die door niemand worden verwacht, veel minder worden gewenscht, dan zullen het wantrouwen en de afkeuring van anderen niet beletten de altijd openlijke vereeniging van R.-C. stemgeregtigden te Groningen.

J. J. CREMERS.
C. RIKKERS.
P. H. SAAN.
H. J. SORMANI.
J. H. WARREN.

Eenige woorden tot herinnering aan de Kiesgeregtigden der provincie Groningen,

bij gelegenheid der eerste regtstreeksche verkiezing der leden voor de beide Kamers der Staten Generaal.

In onderscheidene kiesdistricten, zoo in de stad als provincie, zijn door eenige stemgeregtigden bijeenkomsten gehouden, om zich te verstaan betrekkelijk het kiezen van kandidaten, zoo voor de Eerste, als voor de Tweede Kamer, waarbij zich Commissiën hebben gevormd uit mannen van allerhande kleur, zoo uit mannen van het behoud als uit liberalen. Maar laat u door geen' van allen verschalken, veel minder misleiden; velen van hen willen zich thans als liberale mannen doen voorkomen, terwijl zij beter zouden gedaan hebben, indien zij waarlijk liberale en vaderlandslievende gevoelens koesterden, tijdens het behoud voor hunne opinie opentlijk uit te komen, en destijds zonder schroom te spreken en te handelen. Toen echter zwegen zij, of spraken en handelden ten gunste van het behoud. Thans echter, nu de omstandigheden veranderd zijn, veranderen zij ook van kleur. Nu de 24ste Febr. dezes jaars, namelijk de Fransche omwenteling, hen het te warm heeft gemaakt, nemen zij den schijn aan, als waren zij waarlijk liberale mannen, doen als zoodanig oproepingen en vormen clubsen. Er wordt hier bij velen van bezuiniging gesproken; maar zal die bezuiniging verkregen worden door het benoemen van raadsheeren of andere hooggeplaatste en hoogbezoldigde ambtenaren tot kandidaten voor de Tweede Kamer? en dan nog wel mogelijk mannen van het behoud? Immers, gij kunt verzekerd zijn, dat de sluwe postbejagers intriguant genoeg zijn, om geene moeite, geene listen te sparen ter bereiking hunner verlangens. Neen, deze zullen nimmer (ten minste ik houd het er voor) het vaderland en het volk voor hunnen ondergang bewaren; en men kan het gerust voor eene witte raaf houden, in zoodanige mannen ware volksvertegenwoordigers te vinden. Er zijn trouwens uitzonderingen, ook deze hebben wij in ons midden, namelijk den heer mr. B. Wichers, thans president van het provinciale hof; hij verdient die uitzondering in den volsten zin des woords.

Het is intusschen meer dan bewezen, dat eigenbelang maar al te dikwijls de meesten van die groote heeren doet ontaarden, en hen ongeschikt maakt, om als volksvertegenwoordiger in onzen treurigen en benarden toestand op te treden, terwijl anderen van dien stempel uit hoogmoed naar dien post verlangen. Maar zulke mannen dienen ons niet; wij moeten onze stem geven tot volksvertegenwoordigers aan edele, zelfstandige en vrijzinnige mannen, met de noodige kennis en welsprekendheid toegerust; zij moeten hunnen grootsten dank zoeken in de goedkeuring van het volk, hunnen hoogsten roem in de welvaart, in de eer en in het geluk der natie; zij moeten de ministers onbeschroomd bestrijden, wanneer het belang der natie zulks vordert, en daarentegen met warmte en klem van taal, de wetten, die door de ministers in het belang des volks worden aangeboden, verdedigen en goedkeuren, en tevens overal, waar het de eer, de roem en het belang van het vaderland geldt, de ministers interpelleren. Onomkoopbaarheid echter en onbaatzuchtigheid zijn de hoofdtrekken van *ware* volksvertegenwoordigers, en deze zullen zich die vereerende benoeming laten welgevallen, ook bij de karigste belooning, dus met nog minder dan *f* 2000, vooral als zij reeds hoog bezoldigde ambten hebben.

Groningen, November 1848. v. B.....

Reeds geruimen tijd hebben vele ingezetenen dezer stad zich beklaagd over de weinige gelegenheid, die er voor hen bestond, om hunne directe belastingen aan het kantoor van wijlen den heer ontvanger Lohman te kunnen voldoen. Ongeloofelijk bijna is het, hoe de hoofdadministratie konde goedkeuren, dat in eene stad als Groningen de gewone ontvanger slechts 4 kantooruren per dag had voor de ontvangst eener zoo aanzienlijke belasting, en dan nog wel slechts de vier eerste dagen der week, met nog daarenboven eene uitsluiting van den laatsten werkdag van iedere maand, zoodat er in ééne maand gemiddeld slechts 64 uren gelegenheid bestond, het verschuldigde te voldoen.

De hoofdadministratie zoude dus de ingezetenen van Groningen grootelijks verpligten, met daarin ten allerspoedigste *verbetering* te maken.

In hoe verre het vacant worden der bovengenoemde betrekking een zeer geschikt punt van bezniniging kan worden, laten wij gaarne aan de bevoegde magt over te bsslissen; het komt schrijver dezes echter voor, dat, indien de nieuw te benoemen ontvanger eens op eene jaarwedde van *f* 3000 werd aangesteld, in stede van hem procentswijze te beloonen, er eene aardige som op de onkosten dezer perceptie zoude kunnen worden uitgewonnen.

In ieder geval schijnt het wenscheijk, dat deze perceptie niet worde gesplitst, althans niet, indien men het stelsel van procentswijze belooning blijft behouden, daar dan door de hoogere procenten, die van de eerste duizendtallen der ontvangene gelden worden betaald, de uitgaven hooger, in stede van lager zouden worden, terwijl een vast salaris van b. v. *f* 3000 eene meer dan genoegzame belooning kan worden geacht voor eene betrekking, die zoo eenvoudig is en zoo gemakkelijk kan worden waargenomen. In een' tijd als dien, welken wij beleven, waarin de Regering toont, dat zij wil bezuinigen en verbeteren, zij het bovenstaande aan de aandacht van allen, maar van de Regering in het bijzonder aanbevolen, en dáár, naar men uit eene wélonderrigte bron verneemt, deze betrekking voorshands onvervuld zal blijven, om dezelve later bij de nieuwe organisatie van de administratie der belastingen aan een' der uitvallende Directeuren op te dragen, is die bezuiniging des te gemakkelijker, daar het genoemde salaris door dien heer dan eene genoegzame vergoeding voor de verlorene betrekking aanbiedt.

C—a.

[Wij hebben het volgende stuk van den weleerwaarden heer Begeman ontvangen. Het is gerigt tegen het artikel, geteekend N., en geplaatst in het nommer van den 27sten October, van deze Courant. Onze onpartijdigheid verleent gaarne de voor dit artikel verzochte plaats.]

„De rust der Burgermaatschappij ligt in het positief Godsdienstig onderwijs op de Scholen."

Toen ik om eene bijdrage vroeg voor de oprigting eener christelijke school te Roermond, schreef ik deze woorden ter neder uit de volle overtuiging van mijn hart. Deze meening onderschrijf ik nog, zeker, dat ik mijnen tijd en mijn volk in het aangezigt *niet lieg.*

Sedert 1817 in deze gemeente, onder mijn oog zamengevloeid, aan de uiterste grenzen des rijks, werkzaam, is dit nog mijn bijzondere toestand, dat deze gemeente bestaat uit Nederlanders en Duitschers, uit leden van alle kerkgenootschappen en van verschillende geestesrigting. Allen komen eendragtig bijeen in het eenvoudige bedehuis. De kerkeraads-leden worden uit alle kerkgenootschappen gekozen. Het is gebeurd, dat een Luthersche, een Waalsche, een Remonstrant, een Evangelische zitting had met den Hervormde. De koster was Doopsgezind; de organist Roomsch. En nooit is het geschied, dat verschil van godsdienstige meening, zelfs in geene andere zaak, de eensgezindheid en onderlinge achting stoorde. Er was geen misverstand tusschen den predikant en de leden. Men vermeed de *kerkleer*, en hield zich met liefde vast aan de *Godsdienstleer naar den Bijbel.* Men hield zich niet op met theoriën, bespiegelingen of stellingen, maar het godsdienstige leven werd met eenparige liefde bevorderd.

Wij behoeven naar Italië en Rome, naar Oostenrijk en Weenen, naar Pruissen en Berlijn niet te wandelen, om de hatelijke gevolgen en de wrange vruchten van *kerkleer* der jeugd, in de scholen ingegeplant, te aanschouwen. Dat zien wij dagelijks rondom ons, en omdat wij het zien, en omdat het ons hindert anderen te hooren oordeelen en veroordeelen, begeeren wij eene school te openen, waar *positief godsdienstig* onderwijs gegeven wordt. Het speculatieve brengt even als de kerkleer de menschen vaneen; het positive, *daarom handelt de Christen alzoo*, de godsdienstleer brengt zamen, verbroedert, maakt verdraagzaam uit liefde en zal de Roothanen hun element hier doen verliezen. Waar godsdienst en liefde echte verdraagzaamheid brengt, dáár moet de Jezuït stikken. Hij heeft er geen' levens-lucht.

Overigens in mijn katechetisch werk heb ik menige treurige ervaring gemaakt. Alleen onder de militairen heb ik van 1817—1830 en van 1839—1847 tweehonderd zevenvijftig ledematen aangenomen. Zij zijn bijkans uit alle steden van ons koningrijk. Kerkleer of godsdienstleer, o hoe treurig is in dezen mijne ondervinding, bragt bijkans niet één mede. Des lezens en des schrijvens waren de meesten onervaren.

De mij onbekende schrijver N. uit A., wiens oordeel in de zaak van het onderwijs op den hoogsten prijs wordt geschat door de *Fakkel*, ook door anderen, ook door mij, heeft vergeten dat kerkleer en godsdienstleer al zeer verschillend zijn. Had Italië, had Oostenrijk, had Pruissen godsdienstzin door godsdienstig onderwijs in de scholen bevorderd, gewis er zou geen bloed stroomen. Geen Keizer, geen Koning zou wankelend zitten op zijnen troon. De oude waarheid, Jezus is de Christus Gods, zou den Vorst de knie doen buigen voor den Koning der Koningen en in Zijnen naam zou hij den schepter voeren en regtspreken tusschen den man en zijnen naaste. Deze oude waarheid zou de burgers beveiligen tegen allen wind van leering en tegen allen gewetensdwang, hen gehoorzaam makende aan de wet om des Heeren wil, eerende een iegelijk, hebbende de broederschap lief, vreezende God, eerende den *Koning!*

Wanneer de heer N. zich op mijne plaats stelt en van dit standpunt en van uit dit gewest en deze gemeente de schoolzaak beziet, dan zal hij mijn plan hartelijk aanbevelen, en door het inzamelen van bijdragen de school tot stand zoeken te brengen. En begeert Z.Ed. of iemand anders meer inlichting, op franco aanvraag zal ik gaarne bereid zijn, die te geven.

Dat ik den heer Groen van Prinsterer hooge achting toedraag en den *praepositus generalis* Roothaan, schoon mijn gezworen vijand, niet gering schat, worde mij niet euvel geduid. Voor *-aan* of *-est*, voor Groningen of Utrecht, voor Dordrecht of 's Hage trek ik niet te veld, maar liever, ja innig gaarne zie ik allen vereenigd onder ons Hoofd *Jezus*, strijdende tegen de zonde en niet tegen de zondaren.

Ik begeer de waarheid; ik wil mij de waarheid zeggen laten; ik wil ze spreken. Ik vorder, ik geef vrijheid, maar ik laat niet toe, dat mijne woorden ten wille van een geliefd, al was het ook het beste stelsel, verdraaid worden in het aangezigt van mijn tijd en mijn volk.

Roermond, November 1848. BEGEMANN, *Predikant.*

Kandidaten voor de Volksvertegenwoordiging in het 4de Kiesdistrikt dezer Provincie.

Wij stellen ons voor, dat menig kiezer in levendige opgewektheid verkeert over de belangrijke vraag, aan zich zelven gerigt: „op welke kandidaten moet ik mijne stem uitbrengen?" Ook ons kost deze vraag veel strijds, vooral daar het aan eene staatkundige geloofsleus van de kandidaten ontbreekt. Bij gebreke van deze, hebben wij voor de Eerste Kamer besloten, ons te vergenoegen met dezelve zamen te stellen uit de levensuitingen van die heeren, welke ook reeds het meest in aanmerking komen, en is ons daarvoor het adres, aan Z. Maj. ingezonden door de leden van de provinciale Staten van den landelijken stand, zeer dienstig, ofschoon wij dit stuk toch niet geheel beamen; de stelling in hetzelve, dat het geroep om hervorming bij den burgerstand niets anders beteekent, dan het geroep om vermindering van belastingen, is onze stelling op verre na niet. Er zijn ook burgers, die zeer goed weten wat vrijheid is, en die boven eene stoffelijke ook nog eene zedelijke zeer duidelijk onderscheiden. — Intusschen tot de zaak. In dit stuk is overigens in ons oog veel goeds, en het was reeds eene koene daad, dat de eerste en vermogendste mannen om Staatshervorming petitioneerden, waaraan zij zelf moesten opofferen. — Aan twee dier onderteekenaars, de heeren Viëtor en Engelkens, die ons bovendien als regtschapene mannen bekend zijn, zullen wij niet aarzelen onze stem te geven.

Voor de Tweede Kamer stemmen wij op J. F. Zijlker, landbouwer te Nieuw-Beerta, in de eerste plaats, omdat hij is medeonderteekenaar van hetzelfde stuk, en in de tweede plaats, omdat hij door zijne schriften openlijk bekend is als een man, die de gebreken onzer Staatsinstellingen reeds voor lang doorzag en vurig wenschte te verbeteren; in de derde plaats, omdat hij is onafhankelijk door zijnen stand, posten zoekende noch voor zich, noch voor zijne familie; in de vierde plaats, omdat hij tot den nijverheidsstand behoort, en eindelijk ten vijfden nog, omdat de man bekend is, in den volsten zin des woords, voor eerlijk. Nog is voor deze keuze van doorslaand gewigt, dat hij onze aanvankelijke vrijheid mede heeft bevorderd, zoo door het schrijven van brochures (men zie slechts zijne gemeenzame brieven over het wenschelijke van Staatshervormingen voor het Koningrijk der Nederlanden, te Winschoten, bij Huisingh), verder door het teekenen van petitiën en andere bemoeijingen. Hij is dien ten gevolge in de dagbladen ten toon gesteld, en door den onhandigen naijver der toenmalige Ministers, door de justitie nagewaard. En zouden wij ons dan nu niet voor onzen vrijzinnigen Koning en deszelfs vrijzinnige Ministers moeten schamen, een' man voorbij te zien, die de volksvrijheid en den vooruitgang, met al zijn vermogen, reeds sedert jaren bepleitte? — Wij herhalen het, wij willen den smaad van domheid niet op ons laden, die ons door de Regering en volksgezinde mannen met regt zou kunnen worden toegevoegd, door die mannen, welke bepaaldelijk sedert lang met geestdrift voor de thans verkregene verbetering in onze staatsinstellingen geijverd hebben, te miskennen, en hopen, dat onze medekiezers zich zullen plaatsen op die hoogte, waarop de kiezer zijn moet, opdat het blijke, dat wij de regtstreeksche verkiezingen niet onwaardig zijn.

EENIGE KIEZERS UIT HET 4DE KIESDISTRIKT.

Een kiezer uit het 4de district betreurt het zeer, dat de leden, uitmakende de vergadering van afgevaardigden uit de verschillende onderkiesdistricten van hetzelve, den 20sten dezer te Winschoten met zoo weinig vrucht uiteen is gegaan, dat men zelfs niet overgegaan is tot eene bepaalde keuze van een lid der Tweede Kamer.

Wat de oorzaak daarvan ook moge zijn, hetzij omdat er te veel kandidaten zelve leden dier vergadering waren, hetzij omdat er onder de kandidaten waren, waartegen eenige leden der vergadering namens hunne committenten zoo zeer gestemd waren, dat zij misschien, uit vrees dat den een' of ander' de meeste stemmen te beurt zoude vallen, het tot geene stemming wilden laten komen, zulks ligt in het duister.

Bedroevend is evenwel de afloop dier vergadering geweest voor allen, welke de belangen van het Vaderland, en de waardigheid van het kiesdistrict ter harte gaan; want nu zal hoogst waarschijnlijk het gevolg van den afloop dier vergadering zijn, dat daaruit eene groote verdeeldheid der stemmen zal ontstaan, en dat misschien de een of ander tot lid der Tweede Kamer zal worden benoemd, welke niet zal verkozen zijn door de uitgedrukte meerderheid der kiezers, en daardoor het vertrouwen zal missen, hetwelk een volksvertegenwoordiger bezitten moet.

Indien het vermoedelijk de boven opgegevene redenen mogten zijn, waarom de afgevaardigden zonder vrucht uiteen zijn gegaan, zoude het dan niet beter zijn, de keus te bepalen op een' ander', dan op het bekende viertal? Welaan kiezers! Het is nu nog de tijd. Vereenigt uwe stemmen op een vrijzinnig, een onafhankelijk man, en stemt op den heer mr. B. Wichers, te Groningen.

Het doet niets af, of deze in verschillende districten zal verkozen worden; want de keus staat z. weled. gestr. vrij, en wie weet, of zijne keus niet op ons district zal gevestigd worden, en al mogt dit het geval niet zijn, later kunt gij dan zelve zorg dragen, dat uwe keus op een' ander' gevestigd worde, welke uw vertrouwen verdient, en de uitgedrukte wensch der meerderheid zijn zal.

Een Kiezer.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 14 Nov., kapit. *Joosten* Hendrika, van Rostock n. de Maas; *Wolthuis* vr. Klasina, van Rostock n. Rotterdam; *Teensma* jonge Ype, van Stege n. Holland; *Prins* Hillechiena, van Anclam n. Schiedam; den 15den *Lieffijn* Goede Verwachting, van Straalsund n. Rotterdam; *Bossinga* Amicitia, van Hamburg n. Koningsbergen; den 16den *Orsel* Engberdina Schuuringa, van Hamburg n. Dantzig.

Binnengekomen te Amsterdam den 21 Nov., kapit. *Schaap* Geerdina, van Hoekzijl. — Te Texel den 20 Nov., *Meijer* Marchina, van Newcastle. — Te Helvoet den 18 Nov., *Leeuwes* Arentina, van Liverpool; den 20sten *Postema* Gesina, van Newcastle. — Te Dordrecht den 20 Nov., *Koerts* juffer Garrelts en *Prins* Lammegina, beide van Liverpool. — Van Vlissingen den 19 Nov., *van Aken* Hendrika Dorothea, van Bordeaux. — Te Batavia den 7 Sept. *de Boer* Oud Nederland, van Rotterdam; den 18den *Prange* Rabenhaupt en den 23sten *de Boer* Louisa Maria, beide van Amsterdam; *Trip* Libra, van Boston. — Te Sourabaija den 15 Sept., *Jaski* Anna en Elise, van Samarang. — Op de Rivier van Nantes den 16 Nov., *Bakker* Frouwina, van Stettin. — Te Kroonstad den 7 Nov., *de Groot Bakker* Katharina en den 10den *Kievit* Maria Catharina, beide van Amsterdam; *Wijkmeijer* Margaretha, van Rotterdam. — Te Jersey den 15 Nov., *Bosker* jonge Wicher, van Rotterdam. — Te Liverpool den 16 Nov., *de Boer* Eliza, van Rotterdam. — Te Bolderaa den 6 Nov., *Wever* Gesina Beerta, den 8sten *Flik* Kleinkinderen en den 9den *Bieze* Bouwina, alle drie van Amsterdam. — Te Dantzig den 10 Nov., *de Vries* Johanna, van Norden. — Te Hamburg den 16 Nov., *Kramer* Elisabeth, van Nijkerk. — Te Cuxhaven den 16 Nov., *Hazewinkel* Jantina, van Rugenwalde n. Schiedam. — Te Altona den 17 Nov., *de Winter* vr. Margaretha, van Amsterdam. — Te Norden 10 Nov., *Muller* vr. Anna, van Groningen.

Binnengekomen te Texel den 21 Oct., kapit. *Hansens* Neerlands Welvaren, van Faro; *Botje* Gesina Alida en *Kolk* jonge Boll, beide van Antwerpen. — Te Londen den 20 Nov., *Meijer* Maria, van Carolinerzijl. — Te Liverpool den 18 Nov., *Schuur* Johanna Ettina, *Oldenburger* Alida, *Jongebloed* vr. Maria, *Lodewijks* vr. Maria Johanna en *Klie* vr. Henriette, alle vijf van Rotterdam.

In lading te Liverpool den 15 Nov., kapit. *de Grooth* Johanna Maria, voor Rotterdam; *Huisman* Onrust, voor Dordrecht.

Zeilklaar te Newcastle den 17 Nov., kapit. *Meijer* Marchiena, naar Amsterdam; *Mulder* jonge Hendrik, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 13 Nov., kapit. *Bakker* Zwaantina, naar Bremen; *Schoon* Maria, naar Leer. — Van Batavia den 14 Sept., *de Boer* Oud Nederland, naar Sourabaija; den 31sten *Sickens* Lewe van Nijestein, naar Amsterdam. — Van Tjilatjap den 28 Aug., *Kuiper* Anna, naar Rotterdam. — Van Samarang den 7 Sept., *van Wijk* Maria, naar Batavia en Amsterdam. — Van Bantam den 1 Sept., *Zeijlstra* Anna Maria Henriette, naar Amsterdam. — Van Genua den 10 Nov., *Bakker* Jacoba, naar Cette. — Van Abbeville den 15 Nov., *Hazewinkel* Grietje Mollema, naar Bordeaux. — Van Hartlepool den 17 Nov., *Klein* Antje, naar Amsterdam. — Van Kroonstad den 8 Nov., *Jaski* Alida Theodora en *Pronk* Jantina Alida, beide naar Amsterdam; *van Wijk* Jennij en *Engelsman* Niessina Schuringa, beide naar Elseneur. — Van Bolderaa den 7 Nov., *Botje* Sara, naar Groningen. — Van Pillau den 12 Nov., *Posthumus* Anne Willem, *Kleininga* Catharina Cornelia, *Potjer* Titia en *van Duinen* Eensgezindheid, alle vier naar Amsterdam; *Hoff* Hermanna Jacoba, naar de Oostzee; *Kroon* vr. Wicherdina, naar Londen. — Van Dantzig den 12 Nov., *Bieze* Anna en *Huizing* Marchina, beide naar Amsterdam. — Van Greifswald den 10 Nov., *Carst* Janke Hooites en *Donema* Renske Hooites, beide naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 21 Nov., kapit. *Schoon* Onderneming, naar Leer; den 22sten *Keun* Johanna Catharina, naar Napels. — Van Genua den 13 Nov., *Houwink* Hermanna, naar Samos. — Van Marseille den 16 Nov., *Potjer* Emma Obina, naar Falmouth. — Van Bayonne den 14 Nov., *Botje* Johanna Sara, naar Hamburg.

Het schip *Jantina*, kapit. Vos, van Forth met steenkolen naar Hamburg, is in de Noordzee gezonken, doch het volk gered en te Stavanger aangebragt.

Het Hannoversch kofschip *Agnes*, kapit. Braams, van Sunderland met steenkolen en aardewerk naar Leer, is den 15 Nov. op de Noord-Oosthoek van Terschelling gestrand en zal met de lading totaal weg zijn; de equipage heeft zich met de boot gered.

Zoutkamp, 22 November. Binnengekomen den 20sten het klaringsvaartuig *Vriesland*, van Uithuizerwad. — Zeilklaar, *Spanjer* Catharina Sophia en *Alberts* Vriendschap, beide naar Londen.

Lijst der Nederlandsche Schepen, welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Nov. Wijkmeijer, Gezina (Pekela), van Riga naar Dendermonde.
13 —— Sissingh, Harmina (Delfzijl), v. Koningsberg n. Amsterd.
Bakker, Annechina (Veendam), v. Koningsberg n. Amsterd.
Smit, Anna Elisabeth (Pekela), v. Liebau n. Rotterdam.
14 —— Scherpbier, de Goede Verwachting (Amst.), v. Riga n. Antw.
Thaden, Catharina Alegonda (Veendam), v. Stettin n. Nantes.

206de KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste *Lijst.* No. 17396 een prijs van *f* 25,000. — 2de *Lijst.* No. 12498 en 10466 ieder een prijs van *f* 1000. — 3de *Lijst.* No. 3899 een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 17den tot en met den 23sten November 1848 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 7 dochters; gehuwd 12 paren; overleden 25 ouden en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 21 *November.*

TARWE.		N. GERST.		Bl. Voer	42 ℔ *f* 2,20
O. Bak	℔ *f*	Winter	52 ℔ *f* 2,70	Zw. »	38 » 1,85,90
J. »	70 » » 7,25	»	54 » » 3,05	»	41 » » 2,10
»	72 » » 7,75	»	56 » » 3,35	»	44 » » 2,30
N. Old.	66 » » 4,50	Zomer	55 » » 3,00	BOONEN.	
»	68 » » 5,00	»	57 » » 3,30	Paardb. *f*3,25 a *f*4,25,40	
»	70 » » 5,50	Knobbe	58 » » 3,45	ZADEN, ENZ.	
ROGGE.		»	60 » » 3,75	Gr.G. p.m. *f*5,75 *f*6,25	
O. Inl.	66 ℔ *f* 4,20	HAVER.		Par.100N.℔ *f*9,50 *f*12,50	
»	68 » » 4,60	Dikke	36 ℔ *f* 1,70	Kools. *f*8,50 a *f*10	
»	70 » » 5,00	»	38 » » 1,85	Zomerz. *f*	
N. dito	66 » » 4,10	»	40 » » 2,00	Boterz. *f*7,25,50	
N. BOEKWEIT.		»	42 » » 2,15	G.Mostz. *f*8,50 *f*10,50/11	
Gr. Zand	62 ℔ *f*3,60	»	44 » » 2,35	Raapolie p. v. *f*35	
»	64 » » 4,00	»	46 » » 2,60	Boter ¼ Ton 1ste soort	
»	66 » » 4,40	»	48 » » 2,85		*f*25 a *f*26
Zw. Zand	64 » » 3,80	Bl. Voer	38 » » 1,85	2e Dito *f*23 a *f*24,50	
Veen	64 » » 3,70	»	40 » » 2,05	3e Dito *f*20 a *f*21,50	

Tarwe met weinig handel. — Rogge en Boekweit nagenoeg in een doen. — Gerst aan pelderijen ruim prijshoudende. — Dikke Haver goed prijshoudende, voersoorten niet driftiger. — Boonen goed prijshoudende. — Gort met weinig handel. — Koolzaad gevraagd en iets hoogere prijzen besteed.

ROTTERDAM, 20 *November.* Tarwe. Jarige witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaassche en Flackeesche matig aangevoerd; door weinig of geen orders ter verzending en weinig kooplust der gebruikers, tot 30 cents lager langzaam afgegaan; puike van *f* 8,80 tot *f* 9,20; mindere van *f* 8 tot *f* 8,60. Nieuwe met een redelijken

woer mede 30 cents lager, de beste en droogste van *f* 7,80 tot *f* 8,20; middelbare van *f* 7,20 tot *f* 7,60 per mud. Poolsche zonder omgang. Voor Roode soorten bestonden geene orders ter verzending, aan bakkerij tot lagere prijzen met kleinen handel; 163 ℔ jarige Hooglandsche Kleefsche *f* 285; 163 ℔ nieuwe dito *f* 280, *f* 285; 161 ℔ dito *f* 270; 160 ℔ jarige en nieuwe Kleefsche *f* 280; 161 ℔ nieuwe dito *f* 262; 158 ℔ jarige Bovenlandsche *f* 255; 160 ℔ jarige en nieuwe dito *f* 270; 160 ℔ nieuwe dito *f* 257; 155 ℔ dito *f* 235. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche weinig aan en tot vorige prijzen iets beter te verkoopen; puike blanke en drooge van *f* 5,30 tot *f* 5,50, mindere en Overmaassche van *f* 5 tot *f* 5,20 per mud. De overige soorten met uitslijtenden handel; 148 ℔ jarige Limburger *f* 156; 147 ℔ jar. Brabandsche *f* 155; 148 ℔ n. Rijn *f* 153, *f* 155; 141 ℔ Archangel *f* 147. — Gerst weinig aan en prijshoudend; nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche Winter van *f* 4 tot *f* 4,20; mindere van *f* 3,80 tot *f* 3,90; de beste Zomer van *f* 3,60 tot *f* 3,80; mindere van *f* 3,40 tot *f* 3,50 per mud. Van de overige soorten 138 ℔ jar. Mecklenburger *f* 169 verkocht. — Haver. Nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche ruimer aan en wel zoo laag, korte van *f* 2,50 tot *f* 3,30, lange van *f* 2 tot *f* 2,40 per mud. — Boekweit tot vorige prijzen traag afgegaan op 140 ℔ nieuwe Noord-Brabandsche *f* 146, *f* 148, *f* 150; nieuwe Rijn *f* 147. — Paardenboonen door minder vraag 30 cents lager; nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche van *f* 4,20 tot *f* 4,40; Duivenboonen, kleine *f* 5,40, *f* 5,50, grootere dito *f* 5, *f* 5,20. Witte Boonen 25 cents lager van *f* 6,80 tot *f* 7,80. Bruine Boonen mede lager; Walchersche *f* 8, *f* 8,10; Zeeuws. en Goessche van *f* 7 tot *f* 7,80 per mud. — Erwten, de blaauwe soorten veel aan en door ontbrekende vraag 50 cents lager; puike nieuwe Zeeuwsche en Walchersche van *f* 7,60 tot *f* 7,80; mindere van *f* 6,80 tot *f* 7,40; graauwe als voren; nieuwe Geldersche van *f* 8 tot *f* 11,50; Zeeuwsche van *f* 6 tot *f* 8 per mud. — Koolzaad, door meerder begeerte 1 p. vl. hooger; nieuw Zeeuwsch 58 a 58½ p. vl. en puik jarig dito 60 p. vl. verkocht.

AMSTERDAM, 20 *November*. Tarwe en Rogge tot vorige prijzen aan cons. verkocht met eenigen handel; van Tarwe 130 ℔ b. Pools. *f* 330; 128, 129 ℔ b. dito *f* 330, *f* 335; 120 ℔ ger. b. dito *f* 275; 125 ℔ b. dito *f* 322; 121 ℔ n. Vries. *f* 188; 126 ℔ r. Odessa *f* 245; 131 ℔ Kub. *f* 263. — Rogge: 125 ℔ Rijn *f* 154; 116, 118 ℔ Petersb. *f* 133, *f* 137; 119 ℔ Odessa *f* 143; 126 ℔ Pommer *f* 160; 123 ℔ Pruiss. *f* 158. — Gerst in een doen: 97, 98 ℔ n. Vries. Winter *f* 110, *f* 112; ℔ n. Vries. Zomer *f* 108. — Voor Boekweit bestond weder goede vraag en tot vorige koersen ruimde het ter veil komende in de puike soorten grif op: 120, 121 ℔ Amersf., Nijkerk. en Goois. *f* 155, *f* 157; 118, 119, 122, 123, 128 ℔ Holst. *f* 151, *f* 153, *f* 160, *f* 162, *f* 175; 120 ℔ Groot-Brab. *f* 156 aan de Zaan. — Nieuwe Oostzeesche Witte Erwten *f* 7,50 per mud.

Koolsaad prijsh.; verkocht: Pruiss. Polder 52½ p. vl.; Carolinerz. 60 p. vl.; op 9 vat dadelijk 61½ p. vl.; Nov. 62 p. vl.; April 63 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 114, 115, 116 ℔ Romelisch *f* 270; 112, 113 ℔ Koningsb. *f* 235; 105 ℔ Riga *f* 205; 112, 113 ℔ Petersb. Morsh. *f* 260. — Raapolie dadelijk en op levering iets flaauwer; op 6/w. *f* 37,75; vlieg. *f* 36,50 a 75; Dec. *f* 35,75; Mei *f* 36 a *f* 35,75 a *f* 36. — Lijnolie op 6/w. *f* 28,25; vlieg. *f* 27,25. Hennepolie op 6/w. *f* 35,25; vlieg. *f* 34,25. — Raapkoeken *f* 58 a *f* 62. Lijnkoeken *f* 8 a *f* 10.

AMSTERDAM, 22 *November*. Poolsche Tarwe schaars, andere soorten mede ruim prijshoudende met goeden handel aan cons.: 129 ℔ b. Pools. *f* 330, *f* 335; 132 ℔ Rost. *f* 300; 127, 128 ℔ Gelders. *f* 238, *f* 241; 131 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 280; 129 ℔ Kubanka *f* 253; 122 ℔ Gron. *f* 183; 125 ℔ p. n. dito *f* 195. — Rogge met goeden handel tot vorige prijzen: 125 ℔ Gelders. *f* 155; 119 ℔ g. Holst. *f* 139 bij partij; 123 ℔ Pruiss. *f* 159. — Gerst lager afgegeven; 94, 98 ℔ Old. Winter *f* 98, *f* 108; 98 ℔ Old. Zomer *f* 108. Boekweit houdt prijs: 116 ℔ Eider *f* 140.

Koolz. ruim prijsh.: Carolinerz. 50 p. vl.; Kromb. 55 p. vl.; Oostvr. 53 p. vl.; Vriesch Zomer 45 p. vl.; op 9 vat in Nov. 63 p. vl.; April 63½ p. vl. — Lijnzaad bij gerijf in een doen: 112, 113 ℔ Petersb. Morsh. *f* 260. — Raapolie dadelijk en op levering williger. Lijnolie flaauw. Raapolie op 6/w. *f* 38; vliegend *f* 37 a *f* 37,25; Dec. *f* 35,75 a *f* 36,25 a *f* 36; Mei *f* 36 a *f* 36,50 a *f* 36,25; Sept. *f* 35,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 28; vlieg. *f* 27. Hennepolie op 6w. *f* 35; vlieg. *f* 34.

LONDEN, 17 *November*. Holl. Boter lager met weinig kooplust, beste Vriesche 93 a 94 sh., beste Holl. 78 a 80 sh.

LONDEN, 20 *November*. Inl. Tarwe was heden in geringe mate en slechte gesteldheid ter markt, weshalve daarvan niet dan tot 1 a 2 sh. lageren prijs dan ll. Maandag konde worden verkocht; ook vreemde werd voor 1 a 2 sh. minder geld afgegeven. Gerst 1 sh. lager. Haver 6 p. a 1 sh. beter koop. Boonen onveranderd. Erwten 1 a 2 sh. lager verkrijgbaar.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 22 *November*.

Nederl. Werk. Schuld 2½ pCt. 47, 47⅝, 45¼; Dito Cert. 3 pCt. 55½, 56⅜, 56⅜; Dito dito 4 pCt. 72½, 73¼, 73; Amort.-Synd. 3½ pCt. 72½; Aand. Rijnsp. 4½ pCt. 76¾, 77¼, 77½. — Belgie, 2½ pCt. 37⅛; Dito bij *Rothschild* 2½ pCt. 37⅛, 37⅜, 37¼. — Spanje, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. 9⅜, $9\frac{7}{16}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 9¼, $9\frac{5}{16}$, $9\frac{5}{16}$; Dito bij Dito Onbep. Stukken 5 pCt. $8\frac{15}{16}$, 9; Dito 3 pCt. 25¼; Dito Binnenl. a 6 m. 3 pCt. 18, $18\frac{3}{16}$, 18⅛; Coup. Ardoin ⅞; Passive 2⅞. — Portugal, te Londen 3 pCt. $23\frac{13}{16}$, ⅞; Dito Dito 4 pCt. 25, 25½, 25⅛. — Rusland, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99, 99⅜, 99; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. 98⅜; Certific. bij *Hope* 4 pCt. 78, 78¼; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 77¼, 77¾; Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 58¼. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 66½, 66¾; Dito 2½ pCt. $34\frac{13}{16}$, 35⅛; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 53; Braz. 5 pCt. 75¾, 76; Dito 1843 5 pCt. 74½; N. Mex. 5 pCt. $19\frac{9}{16}$, ⅝; Peru 6 pCt. 21⅛, ⅜, ¼; Venez. 2½ pCt. 15¼, ¾; Handelm. contant 138, ½, 138; Oblig. Holl. Spoorw. 4½ pCt. 87⅜, ½.

De aanhoudende inkoopscommissiën, die in alle soorten onzer binnenl. fondsen bewerkstelligd worden, hebben dezelve heden wederom aanzienlijk doen vooruitgaan. De handel was daarin zeer uitgebreid.

Van vreemde waren Russische en Spaansche insgelijks aangenamer. Inzonderheid waren Portug. zeer gewild, die reeds vóór beurstijd a ½ pCt. hooger dan gisteren verhandeld werden. Ter beurze zelve was de affaire daarin ook zeer levendig; zij blijven ten slotte circa ¼ pCt. hooger dan de sluitingsprijs van gisteren.

Oostenrijksche onveranderd. Peru op nieuw meer aangeboden.

Braz. 1824 v. 200 £ 73¾, ⅞; Dito 1839 v. 100 £ 74; Dito 1839 v. 200 £ 73½; R. Gr. Onbep. St. 1 pCt.; Peru Coup. *f* $1\frac{29}{32}$, ¾.

Koers van het geld: Prolongatie 2½; Beleening 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. $47\frac{5}{16}$; Ard. a 510 £ $9\frac{5}{16}$, ⅜; Binnenl. 3 pCt. $18\frac{3}{16}$ a ¼; Portug. 3 pCt. 24; Dito 4 pCts. $25\frac{3}{16}$; Metall. 2½ pCts. $35\frac{1}{16}$.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van een' ZOON Johanna Wilhelmina Adolphina Kuipers, geliefde Echtgenoote van
H. S. DIJKEN, *Predikant.*
Weidum, 18 November 1848.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene doode DOCHTER C. P. J. Huisinga, geliefde Echtgenoot van
Mr. **J. OLDENBANDRINGH.**
Ruinen, 20 November 1848.

*** Heden beviel van eene wélgeschapen DOCHTER G. M. Burema, geliefde Echtgenoote van
B. M. LIEFSTING.
Westerlee, 20 November 1848.

*** Getrouwd:
Mr. **J. T. KIJMMELL**, *Notaris te Westerbork*,
en
H. J. ALINGH.
Borger, 16 November 1848.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
C. C. I. LODER
en
T. J. HESSE.
Schermda, 20 November 1848.
Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Getrouwd:
J. A. SELVA, van *Groningen*,
met
A. S. D. TER HORST.
Steenwijk, 23 November 1848.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na lange sukkeling, tot smart zijner minnende Betrekkingen, de Heer J. D. SMITH, *Onderwijzer aan het Instituut voor Doofstommen alhier*, en *Koopman in Piano's, enz.*, in den ouderdom van bijna 56 jaren.
Groningen, 14 November 1848.
T. H. WALLAND,
Wedw. J. D. Smith.

*** Bedum, 20 November 1848. Heden ontsliep, zacht en kalm, tot diepe droefheid van zijne Broeders, Zusters en verdere Betrekkingen, in den ouderdom van 80 jaren en 16 dagen, de WelEerwaarde Zeer Geleerde Heer LAMBERTUS METTEVIÉR LOFVERS, in leven eerst *Predikant te Vriescheloo* en sedert April van dit jaar te dezer Plaatse.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot GERRIT JOAN MEIJER, *Hoogleeraar in de Letterkunde aan de Hoogeschool te Groningen*, in den ouderdom van ruim zevenenzestig jaren.
Groningen, 22 November 1848.
C. SMIT,
Weduwe G. J. Meijer.
Eenige kennisgeving.

„schaffe zich den Huisvriend aan. Boven vele tijdschriften „en albums van dien aard verdient hij de voorkeur, om „den goeden geest, die in het geheele plan en de uitvoe- „ring doorstraalt. De inhoud is verdeeld in schetsen, ver- „halen, volksoverleveringen, enz., in bijdragen tot natuur-, „landen- en volken-kennis, in stukjes ons maatschappelijk, „burgerlijk en huiselijk leven betreffende, in kleinere stuk- „jes van gemengden inhoud, in gedichten en rijmen. In „ieder van deze rubrieken zal men veel aantreffen, wat „men met groot genoegen, dikwijls met aandoening, niet „zelden tot wezenlijk nut lezen zal. De stukken mogen „van onderscheidene waarde zijn, over het geheel zal men „de keuze moeten goedkeuren, en het zegt niet weinig, op „den duur dezen lof te blijven verdienen. Moge dan de „Huisvriend bij velen in stad en land met vriendelijkheid „worden ontvangen, en daardoor beloond worden voor de „moeite, die hij zich getroost! Ons blijft zijne komst eene „welkome verschijning, en wij geven hem gaarne eene „goede getuigenis op zijne reize mede. Hij blijve ons nog „lange bezoeken!"

Bestellingen worden aangenomen bij alle Boekhandelaren en bij den Uitgever C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

*** De **HOUDERS** DER BANK VAN LEENING te *GRONINGEN* adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden AUGUSTUS, SEPTEMBER en OCTOBER 1847 zijn *verzet*, geteekend met de letters **K**, **L** en **M**, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter **K** van den **20**sten tot en met den **24**sten November, letter **L** van den **27**sten November tot en met den **1**sten December, letter **M** van den **4**den tot en met den **8**sten December 1848; zullende, bij gebreke van dien, anders **finaal** worden verkocht.

MAANDAG, DEN 27STEN NOVEMBER 1848,

des voormiddags te 10 uur, zullen, voor de Behuizing van den Oud-Schoolonderwijzer H. STOKER, Zuidzijde in de Raamstraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eenige **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINET, STOELEN, TAFELS, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, KOPER-, BLIK- en TINGOED, GLAS- en AARDEWERK, een STEL best BEDDEGOED en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien Zaturdag bevorens, des namiddags van 2—4 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Verkoop van AFBRAAK.

Op DINGSDAG, den 28sten November 1848, des middags te 12 uur, zullen, bij de Nieuwe STADS BEWAARSCHOOL, op de Nieuwstad, te *Groningen*, publiek worden verkocht: BALKEN, RIBBEN, JUFFERS, eene groote partij PLANKEN, VLOEREN, PANNEN, STEENEN, KOZIJNS met RAAMS en BLINDEN, ENZ.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG, den 10den Januarij 1849, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene aanzienlijke HEEREN BEHUIZING, get. letter M no. 39 V, met BINNENPLAATS en TUINTJE, waarin een ZOMERHUIS, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde in de St. Walburgstraat, op den hoek van het Martinikerkhof, te *Groningen*.

II. Eene nette BEHUIZING, get. letter M no. 40 V, staande Noordzijde van Perceel I.

III. Een fraaije TUIN, geteekend lett. HH no. 9, waarin ruime KOEPEL en KEUKEN, gelegen Westzijde aan den Heereweg, buiten de Heerepoort, te *Groningen*.

IV. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martinikerk te *Groningen*, zijnde de 4de Plaats in de 4de Bank vóór het Oostelijk Gestoelte.

V. Eene DITO ZITPLAATS in dezelfde Kerk, aan de Zuidzijde ten Westen van den Predikstoel, de 4de Plaats in de 4de Bank.

VI. De EIGENDOM van 36 B., 78 R., 70 E. *Land*, te *Scheemderzwaag*, Gemeente *Scheemda*, gelegen, bij de Descendenten van SIJBOLT JANS en JANTJE SEBES onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Michiel verschijnende, huur van *f* 420—00.

VII. De HELFT in den EIGENDOM van ongeveer 37½ Bunders *Land*, te *Noordbroek* gelegen, bij de gezamenlijke Kinderen van ELTJE HOMMES BUIRINGH en ALBERTJE HEKMAN onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Michiel verschijnende, huur voor deze helft van *f* 243—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 26½ Bunders *Land*, gelegen onder *Niezijl* en *Noordhorn*, bij TJEBBE WILLEMS DE WAARD en REINJE JOHANNES DIJK, Ehel., onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 240—00.

IX. De EIGENDOM van ongeveer 30 Bunders *Land*, gelegen op den *Godlinzer Uiterdijk*, bij EVERHARDUS JOHANNES DEDDES en JANTJE PIETERS RIJPMA onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur van *f* 200—00.

X. De HELFT in den EIGENDOM van ongeveer 25 Bunders *Land*, gelegen te *Wester-Emden*, bij PIETER HEERTJES STEENHUIS onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur voor deze helft van *f* 60—00.

XI. De HELFT in den EIGENDOM van 13 B., 72 R., 30 E. *Land*, onder *Garsthuizen* gelegen, bij J. A. S. WERUMEUS BUNING en G. R. ELEMA, Ehel., onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Midwinter verschijnende, huur voor deze helft van *f* 57—50.

XII. ⅓ in den EIGENDOM van ongeveer 44 Bunders *Land*, gelegen te *Godlinze*, *SIJBELWEER* genoemd, bij TONNIS BOUKES BRAAM en Vrouw onder beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche huur voor dit deel van *f* 66—66.

Alles toebehoorende aan de Erven van wijlen den Heer Mr. G. J. KEISER en Mevrouw.

Om te aanvaarden de Perceelen 1, 2, 4 en 5 op den 1sten Mei 1849, Perceel 3 op den 1sten Maart 1849 en de overige Perceelen dadelijk. De Perceelen 1 en 2 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, van 12 tot 3 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris te bekomen. De Perceelen 3, 4 en 5 kunnen op genoemde dagen bezigtigd worden van 2—4 uur.

VEENVERKOOPING.

Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen Vrouwe J. P. VAN DEDEM, Douairière DE LILLE, op ZATURDAG, den 2den December 1848, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Wedw. JUURSEMA, te *Leek*, publiek veilen en verkoopen:

Vijftien perceelen **HOOGVEEN**, gelegen op het *Kibbelhooge* te *Zevenhuizen*; zullende de Conditiën van Verkoop bij tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

PUIKE ENGELSCHE SMEEDKOOL.

VRIJDAG, den 1sten DECEMBER 1848, des voormiddags te tien uur, zullen, bij G. F. RASKER, aan 't Ameland, publiek, op **6** maanden krediet, worden verkocht: Pl. m. **200** Mudden **SMEEDKOOL**, aangevoerd van *Lanelli*; daags bevorens van 2—4 uur aldaar te bezien.

FIRMA **Steen & Comp.**

Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, ten verzoeke van den Heer P. BENTUM, te *Groningen*, op DINGSDAG, den 28sten November 1848, des avonds te 7 uur, ten Huize van de Erven E. J. TIDDENS, in *het Huis de Beurs*, te *Groningen*, publiek veilen en verkoopen:

Eene aanzienlijke, wél doortimmerde **HEEREN BEHUIZING** met OPENE PLAATS en BLEEKVELD, get. lett. Z no. 236 V, staande en gelegen op vrij eigen grond, Oostzijde op den Monnikkeholm; te aanvaarden den 1sten Mei 1849.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

Over de Behuizing kan de halve koopschat blijven uitstaan.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1849 en te bezien vóór en op den Verkoopdag, telkens des namiddags van 2 tot 5 uur, op Bewijzen van Toegang, te bekomen ten Kantore van

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt, ten verzoeke van GEELE JACOBS VAN DER SWAAG, Landbouwer te *Grootegast*, en de Erven zijner overledene Ehevrouw JANTJE L. DE HOOP, op WOENSDAG, den 29sten November 1848, des namiddags te twee uur, ten Huize van den Kastelein MELLE VISSER, te *Grootegast*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR, APPELHOF** en **TUIN**, waarin 73 VRUCHTBOOMEN, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING der daaronder behoorende *Landerijen*, te zamen groot 43 Bunders, 80 Ellen, staande en gelegen aan den Kruisweg tusschen *Grootegast*, *Lutjegast* en *Doezum*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur de som van *f* 100—00.

De Verkoop-Conditiën zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. D. ROESSINGH,
Notaris.

*** Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt, ten verzoeke van H. en A. R. DIEPSTRA en J. P. PIKSTRA, Landbouwers te *Oldekerk*, op WOENSDAG, den 13den December 1848, des namiddags te 2 uur, ten Huize van de Wedw. G. P. REITSEMA, te *Niekerk*, publiek te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met ERF en TUIN en daarbij behoorende LANDERIJEN, te zamen groot 48 Bunders, 75 Roeden, 24 Ellen, staande en gelegen te *Oldekerk*; zullende in het vervolg op Midwinter tot vaste huur doen de som van *f* 100—00.

II. Den EIGENDOM van dezelve.

III. De VASTE BEKLEMMING van 89 Roeden, 46 Ellen *Land*, mede aldaar, doende jaarlijks aan de Pastorij te *Niekerk* tot eene vaste huur de som van *f* 4—00.

IV. Den EIGENDOM van eene *Behuisde Heemstede* te *Oldekerk*, in gebruik bij R. K. REITSEMA, voor eene jaarlijksche huur van *f* 5—00.

Inmiddels UIT DE HAND TE KOOP.

Mr. D. ROESSINGH,
Notaris.

De VERKOOP der **VASTE GOEDEREN** van de Erven van PIETER VAN EMMEN en HINDRIKJE B. SWART, breeder omschreven in de Courant van den 21sten November j.l., zal plaats hebben op DINGSDAG, den 5den December 1848, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Logementhouder H. J. NIEBOER, te *Hoogezand.*

De omschrijving der Perceelen en de Voorwaarden van Verkoop liggen ter lezing ten Huize van Verkoop en ten Kantore van den Notaris te *Sappemeer.*

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen JOHANNES P. HAKKEMA en MARTJE JACOBS, in leven Ehelieden te *Grijpskerk*, op WOENSDAG, den 6den December 1848, des avonds te vijf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING, no. 86, met den daarbij behoorenden GROND, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3—00, staande en gelegen aan de Straat te *Grijpskerk.*

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van min of meer 2 Bunders, 50 Roeden best *Groenland*, gelegen in twee Stukken, aan den Straatweg te *Grijpskerk*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 60—00.

III. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van min of meer 2 Bunders, 50 Roeden best *Groenland*, gelegen in twee Stukken, aan den Straatweg te *Grijpskerk*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 45—00.

IV. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van min of meer 1 Bunder, 50 Roeden best *Bouwland*, gelegen aan het Dorp *Grijpskerk*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 30—00.

Mr. M. DE MUINCK.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen de Weduwe H. F. DE BOER, op DONDERDAG, den 7den December 1848, des namiddags te drie uur, ten Huize van den Kastelein H. A. GEERTSEMA, te *Woldendorp*, in openlijke veiling te verkoopen:

I. Eene aanzienlijke **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR, HOVEN** en **TUINEN** met de **VASTE BEKLEMMING** der daarbij behoorende *Landerijen*, te zamen groot 29 Bunders, 97 Roeden, doende telken jare aan onderscheidene Eigenaren tot vaste huur *f* 225—00, staande en gelegen in de *Binnen-Æ*, bij *Woldendorp.*

II. De VASTE BEKLEMMING van 4 Bunders, 59 Roeden en 30 Ellen *Land*, te *Oostwolderhamrik* gelegen, doende telken jare tot vaste huur *f* 96—50.

III. De VASTE BEKLEMMING van 1 Bunder, 61 Roeden, 90 Ellen *Land*, onder het Schatregister van *Oud-Termunten* gelegen, jaarlijks tot huur doende *f* 14—00.

IV. De VASTE BEKLEMMING van 91 Roeden, 90 Ellen *Land*, mede aldaar gelegen, jaarlijks tot vaste huur doende *f* 6—00.

V. Twee Bunders, twee Roeden EIGEN LAND, in de *Binnen-Æ* gelegen.

VI. Een Bunder, 60 Roeden, 80 Ellen EIGEN LAN[D] in twee Stukken, onder *Woldendorp*, aan den Weg [n]a *Nieuwolda*, gelegen; — en

VII. Eene BEHUIZING, ERF en TUIN met een K[A]LAND, alles vrij en eigen, in de *Binnen-Æ*, staand[e] gelegen, groot 65 Roeden, 50 Ellen.

De Verkoop-Conditiën zullen acht dagen bevorens ter [le]zing liggen ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTO[R]

*** Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, No[taris] te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke der GECOMMITTEERDE VOLMAGTEN van de Geïnteresseerden tot het Kiel Diep en Vallaat cum annexis, op DONDERDAG, den 7 December 1848, des namiddags te 2 uur, in nagem[elde] Behuizing *voor* 3 *jaren* publiek verhuren:

Het **VALLAAT** in de *Kiel-Compagnie* met de **BEHUIZING** en **TUIN**, daarbij behoorende, alles st[aande] de en gelegen in de *Kiel-Compagnie*; te aanvaarden op 1sten Mei 1849.

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** Mr. **J. RENGERS HORA SICCAMA**, No[taris] te *Hoogezand*, zal, in gevolge bekomene authorisatie, WOENSDAG, den 13den December 1848, des avond[s] 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand*, bij N[...] BOER, publiek verkoopen:

Eene ruime, hechte en wél on[der]houdene **HEEREN BEH[UI]ZING** en **SCHUUR** met **STA[L]LINGEN** en een' grooten **TU[IN]** benevens twee Kampen **WEIDELAND**; alles staa[nde] en gelegen op het aangenaamste te *Hoogezand*, Noordzij[de] bewoond en in eigendom toebehoorende aan Mevrouw Weduwe VAN DER HOOP, bij welke gadingmakenden kunnen vervoegen ter bezigtiging derzelve Goederen.

De Voorwaarden leze men acht dagen te voren bij N[...] BOER en ten Kantore van

Mr. J. RENGERS HORA SICCAMA.

*** Op nader te bepalen tijd en plaats, zullen in K[...] worden aangeboden, de navolgende te *Zuidbroek* gele[gen] *VASTE GOEDEREN*:

I. Een HUIS, get. nr. 110, en TUIN, aan de St[raat]

II. Een HUIS, get. nr. 170, en TUIN, aan het D[iep]

III. Een HUIS, get. nr. 188, en TUIN aldaar.

IV. 40 B., 9 R., 30 E. VEEN, het *Poelke* geno[emd]

V. 2 B., 72 R., 10 E. LAND.

VI. De GRONDPACHT en RENTE van eene *Huispl[aats]* en *Tuin*, bij J. E. BERGHUIS in gebruik voor *f* 6—[...] 's jaars; — en

VII. Den EIGENDOM van 1 B., 75 R. *Land*, te *M[...]tendam*, bij de Wedw. AD. EDES in gebruik voor *f* 7—[...] 's jaars.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. R. FEITH,
Notaris te *Zuidbroek.*

Er worden in **DEN KOST** gevraa[gd] TWEE of VIER **JONGELINGEN**, het gebruik eener VRIJE KAMER.

Te bevragen bij de Wedw. E. EISSING, in de Gelk[inge]straat.

EEN of TWEE **KOSTGANGERS**, d[ie] toe gelegenheid zoekende, met het GEBRU[IK] van eene VRIJE KAMER, gelieven zich tot n[...] onderrigt te vervoegen aan het BUREAU DEZER COURA[NT]

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschapp[en]*

NOVEMBER **1848.**

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
12	771,61	771,83	771,35	0,6	5,7	3,8	0,87	0,83	0,85	N.O.t.O.	N O.	N.O.	helder	betrokken	betrokke[n]
13	767,98	766,10	763,89	5,7	8,8	7,2	0,90	0,83	0,91	N.W.	N.N.W.	W.	betrokken	»	»
14	759,92	761,27	762,08	6,3	6,4	4,0	0,82	0,81	0,85	N.t.W.	N.t.W.	N.N.W.	bewolkt	bewolkt	bewolkt
15	766,67	767,98	768,59	2,1	5,1	2,5	0,90	0,87	0,85	N.W.	N.	W.	»	»	»
16	764,56	762,71	764,19	3,8	7,1	5,3	0,88	0,90	0,88	W.Z.W.	W.	N.W.t.N.	»	regen	betrokke[n]
17	759,22	753,40	751,15	6,0	7,5	7,1	0,91	0,93	0,86	W.Z.W.	W.	W.	regen	»	bewolk[t]
18	748,58	746,99	743,39	6,2	8,2	6,4	0,86	0,91	0,87	W.	W.	W.Z.W.	bewolkt	betrokken	»

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 24sten November
1848, *no.* 94.

(Vervolg der Nieuwstijdingen.)

FRANKFORT, 17 November.

De vorst *van Leiningen*, welke als buitengewoon commissaris naar Olmutz is gezonden, is of komt onverrigterzake terug. Men wil, dat hij geene kans heeft gezien, om aan de zeer ernstige instructiën te beantwoorden, van welke hij was voorzien. Alsnu wordt de heer *v. Konneritz* genoemd, als derwaarts bestemd. — Ten aanzien van de Duitsche betrekkingen, en de wijze, waarop men die beschouwt en wil regelen, heerscht weder eene groote onzekerheid, en schijnt de meerderheid in het Parlement zeer te weifelen.

Van den 18den. In de zitting van het Parlement van heden heeft de Rijks-minister *v. Schmerling* aan de Vergadering medegedeeld, „dat de als buitengewoon commissaris naar Berlijn gezonden afgevaardigde *Bassermann* den vorigen avond van dáár was terug gekeerd, en dat het Rijks-ministerie onmiddellijk in dezelfde betrekking twee andere afgevaardigden, de heeren *Simson* en *Hergenhahn*, derwaarts had gezonden. Daarna zijn de beraadslagingen begonnen over een in de vorige zitting gedaan voorstel van den afgevaardigde *Rappart*. De heer *Basserman* trad nu de vergadering binnen en bekwam onmiddellijk het woord. Het tweeledige doel zijner zending was geweest: het besluit der Duitsche Nat. Verg., omtrent de opname van het Duitsche gedeelte van het groothertogdom Posen in het Duitsche bondsgebied, te doen ten uitvoer leggen, — en de betrekkingen tusschen de Pruissische kroon en het Centraal bestuur vast te stellen. Hij geeft eene niet zeer vleijende schets van het voorkomen van Berlijn bij zijne aankomst aldaar. Hij verklaart, dat de Berlijnsche drukpers de palen der vrijheid verre te buiten gaat; de geest van het volk te Berlijn was zeer republikeinsch; de leden der regterzijde van den Rijksdag worden gedurig door eene woeste menigte bedreigd. Den Koning had hij gesproken, denzelven meer Duitscher bevonden, dan hij had verwacht; hij was gezind het besluit der Duitsche Nationale Vergadering ten aanzien van Posen ten uitvoer te leggen, doch had vast besloten, om aan den anarchistischen toestand te Berlijn een einde te maken. Hoe Pruissen eene republiek zou zijn, wilde hij niet onderzoeken; doch zelfs eenige leden van het linker-centrum van den Rijksdag hadden verklaard, dat Pruissen voor geene republiek rijp was en men deze niet wilde. Ten slotte verklaarde hij, dat het conflict zoo ver gekomen was, dat eene bemiddeling te Berlijn niet meer mogelijk was, zelfs was zij door sommigen met verachting afgewezen." *Rappart* c. s. verklaren zich hierop bereid tot de intrekking van hun voorstel. Het wordt echter aan de commissie verzonden.

Het voorstel, om nopens de Pruissische aangelegenheden een besluit te nemen, is heden, met 261 tegen 172 stemmen, aan *eene commissie* gezonden om berigt. Daarop is een heftige strijd ontstaan over de vraag, wanneer nu over deze aangelegenheid verslag zoude worden uitgebragt. *Venedey* heeft uitgeroepen, „dat, als men den moed had, den Koning van Pruissen het regt toe te kennen, om zijne hoofdstad plat te schieten, men dit dan wel dadelijk kon zeggen." — Dit heeft een groot rumoer gebaard, en men is tot geen besluit gekomen.

Daarop is, nadat de orde een weinig was hersteld, *Fröbel*, onder een overgroot vreugdegejuich, op het gestoelte verschenen, ten einde verslag te doen van zijn en *Blum's* wedervaren in Weenen. Hij heeft, onder anderen, te kennen gegeven, dat hij, op de vermaning van den auditeur, zeker vlugschrift, hetwelk hij te voren had uitgegeven, en hetwelk in der tijd de goedkeuring van de behoudende partij had weggedragen, bij de stukken van de regtsvordering had doen overleggen, en dat dit welligt zijne begenadiging had te weeg gebragt.

Van den 19den. De uiterste linkerzijde, de linkerzijde en verscheidene leden van het linker-centrum van de Duitsche Nationale Vergadering zijn het gisteren eens geworden omtrent eene proclamatie, welke zij tot het Pruissische volk willen rigten. Daarin wordt, onder anderen, gezegd, „dat, nu het beslissend oogenblik gekomen is voor de vrijheid van Pruissen en de éénheid van Duitschland, het edele Pruissische volk wordt uitgenoodigd, zich met standvastigheid aan de besluiten van den Rijksdag te Berlijn te houden." De onderteekenaars der proclamatie, 150 à 160 in getal, beloven hunne ondersteuning. Onder dezen vindt men ook de namen van *Mittermaier*, *Raveaux* en *Eisenmann.*

— De Sleeswijk-Holsteinsche kwestie, die gedurende eenen zoo geruimen tijd gansch Duitschland in rep en roer heeft gebragt, is sedert de jongste gebeurtenissen in Oostenrijk en Pruissen eenigermate op den achtergrond gesteld, maar is nog verre van beslist te zijn.

Van den 20sten. De Nationale Vergadering heeft heden in de Pruissische kwestie een gewigtig besluit genomen. Het voorstel der commissie luidde aldus: 1). „De Nationale Vergadering, ten vervolge op haar besluit van den 14den dezer, en in aanmerking nemende de inmiddels voorgevallene gebeurtenissen, noodigt het centraal bestuur uit, om door de te Berlijn aanwezige rijks-commissarissen te bewerken, *dat een ministerie benoemd worde, hetwelk het vertrouwen des lands bezit;* — 2). „Zij verklaart het, op eene schorsing der belastingen doelende, *kennelijk onwettige*, en voor de maatschappij *gevaarlijke* besluit der te Berlijn achtergeblevene vergadering *nietig en van onwaarde;* — zij verklaart eindelijk 3). „Dat zij de aan het Pruissische volk toegestane en toegezegde regten en vrijheden, *tegen elke poging, om die aan te randen, zal beveiligen.*"

Na eene zeer levendige discussie, en nadat eenige daarmede strijdige voorstellen waren verworpen, werden de drie paragrafen van het voorstel der commissie respectivelijk met 393 tegen 6, met 276 tegen 150, en met 277 tegen 2 stemmen aangenomen.

KOBLENZ, 18 November.

Ten gevolge van het hier bekend geworden besluit der Nationale Vergadering tot belasting-weigering, is heden morgen reeds eene menigte van vee en meel door de stadspoorten, zonder betaling van belasting, binnengebragt! — De ambtenaren verlangden slechts eene verklaring, dat men niet wilde betalen.

DRESDEN, 19 November.

Heden werd hier eene lijkplegtigheid gevierd ter eere van *Robert Blum;* de Frauenkirche was daartoe afgestaan. Ondanks het regenachtig weder was de stoet uit 8 à 9000 personen zamengesteld, bestaande uit alle standen der maatschappij. Allen waren met rouwbanden om hoed of arm voorzien. Onder geleide van muzijk begaf de stoet zich naar de kerk, waar dr. *Pfeilschmidt* eene redevoering hield, waarvan hij tot tekst genomen had de woorden van Christus: „Ik ben niet alleen bereid mij te laten binden, maar ook te sterven." Indrukwekkend was de plegtigheid, welke ook door de ministers *Oberlander* en *v. d. Pfordten* werd bijgewoond en die in alle orde en rust afliep.

DUSSELDORP, 19 November.

Heden had hier eene groote parade plaats van 2800 man, uitmakende de burgerwacht. De chef deed eene aanspraak aan het legioen, waarin hij hun meldde, „dat het vaderland in gevaar verkeerde, de vrijheid dreigde versmoord te worden en de reactie in vollen aantogt was." Met de meeste geestdrift legde men den eed af, des noodig, voor de vrijheid te zullen sterven en de Nat. Vergadering te zullen bijstaan.

Van den 21sten. Alhier is heden uit Berlijn het bevel ontvangen, om de burgerwacht te ontbinden en haar de wapenen te doen uitleveren. — Deze echter heeft formeel de afgifte harer wapenen *geweigerd.*

[*Uit bijzondere berigten.* — NORDEN, 16 November Onder de vele adressen aan de Vergadering te Frankfort, die ook uit Oost-Friesland thans worden opgezonden, maken wij eene bijzondere melding van het onderstaande. Het bestuur van de alhier bestaande Burgervereeniging heeft namelijk het navolgend krachtig verzoekschrift aan de Nationale Vergadering te Frankfort doen toekomen:

„*Hooge Nationale Vergadering!*

„Met ingehouden toorn hebben wij de laatste gebeurtenissen in Weenen en Berlijn nagegaan. Thans echter, nu de vermetelste reactie haar hoofd opsteekt, — nu men den vertegenwoordigers des Pruissischen volks met bajonetten het uitoefenen hunner pligt verhindert, — nu het bloed van een onder regterlijke vormen *vermoord* lid van de Duitsche Nationale Vergadering ten hemel schreit, — houden wij het voor onzen heiligen pligt, mede in te stemmen in het nood- en hulpgeschrei van geheel Duitschland.

„Wij bezweren derhalve de Hooge Nationale Vergadering, door alle de in hare magt staande middelen, de reactie in Oostenrijk en Pruissen te vernietigen, en diegene, die zich aan hoog verraad jegens de vrijheid, het vaderland en de vertegenwoordigers van het *Souvereine volk* hebben schuldig gemaakt, ter verantwoording te roepen en *de welverdiende straf* te doen ondergaan.

„Tevens voelen wij, mannen van den wélberadenen Frieschen stam, ons gedrongen, onze overtuiging uit te spreken, dat voor de Hooge Nationale Vergadering *nu* of *nooit* het oogenblik dáár is, om het in het volk aan het wankelen gebragt vertrouwen op zijne *oppermagt*, door krachtige handelingen weder te bevestigen."]

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 18 November.

Jongstl. Woensdag, tusschen 10 en 12 uur, is te Manchester de uitgestrekte katoen-fabrijk van den heer *James Fernleij* afgebrand. Door dit ongeval zijn 800 personen van werk beroofd, en is eene schade van £ 30,000 a 50,000 aangerigt. De fabrijk was voor niet meer dan £ 22,000 verzekerd. De oorzaak van den brand is onbekend.

— Het schoone Adelphi-theater te Glasgow is te 1 uur in den namiddag van jl. Woensdag eene prooi der vlammen geworden, zonder dat men de oorzaak eenigzins kan nagaan. Van den schouwburg was niets te redden, en van al de tooneelgoederen is voor geen bedrag van £ 10 gered. Het Adelphitheater was in 1844 gebouwd en had, met inbegrip der sedert gemaakte veranderingen en herstellingen, meer dan £ 10,000 gekost.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 November.

Bij de beraadslaging op gisteren over het hoofdstuk betreffende de bezoldigingen van ambtenaren in de departementen, heeft de afgevaardigde *Luneau* de bewindslieden heftig aangevallen over het verplaatsen van zekeren heer *Cazavan*, thans prefect in het departement Indre en Loire, doch vroeger prefect te Toulouze, alwaar hij deel heeft genomen aan den beruchten democratischen maaltijd, bij welke gelegenheid, onder anderen, een feestdronk is ingesteld op de guillotine. De heer *Luneau* heeft gemeend, dat, als de persoon van *Cazavan* ongeschikt was, om prefect te Toulouze te zijn, hij evenmin berekend moest worden geacht, om die belangrijke waardigheid elders te bekleeden.

Zekere afgevardigde *Aztaix*, tot de ultra's behoorende, heeft zich ten aanzien van den heer *Luneau* het woord *mouchard* (stille verklikker) laten ontvallen. Door den voorzitter tot de orde geroepen, heeft hij verklaard, „dat het hem leed deed, geene sterkere uitdrukking voor den geest te hebben, daar hij die anders gewisselijk op zijn medelid *Luneau* zou hebben toegepast." — Men begrijpt zonder moeite, dat deze beraadslaging weder een' storm heeft doen ontstaan, die niet dan met de grootste moeite tot bedaren is gebragt.

— De Engelsche gezant, lord *Normanby*, heeft een bezoek afgelegd bij *Lodewijk Napoleon.* Deze gebeurtenis heeft een' zeer diepen indruk gemaakt op de overige leden van het *corps diplomatique*, hetwelk terstond bij den Pauselijken nuntius bijeengekomen is, om zich te beraden over de maatregelen, die behoorden te worden genomen, om den Engelschen gezant te nopen, zich omtrent de beweegredenen van deze zijne handelwijze te verklaren. Lord *Normanby* is later in de vergadering der gezanten verschenen, doch heeft, naar men van goederhand verzekert, geweigerd zich deswege bepaald uit te laten; hij heeft zich vergenoegd met [naar waarheid?!] te verkondigen, „dat het door hem afgelegde bezoek eene daad van *persoonlijke beleefdheid en welvoegelijkheid* was, omtrent welker strekking hij zich niet kon of mogt verklaren."

[Men bleef dus tot gissingen beperkt, en vruchteloos poogde men te raden, of de stap officiëel, half-officiëel of alleen eene bijzondere daad van den lord geweest was. Intusschen heeft reeds het gerucht alléén van het gebeurde een' allérgeweldigsten indruk in Parijs gemaakt.]

— De regtbank van correctionele policie van Langres had beslist, dat de benaming van *roode republikein* eene beleediging uitmaakte; maar bij appèl is dit vonnis vernietigd.

— Alles is met toebereidselen tot het vreugdefeest der constitutie, dat op morgen gevierd moet worden, bezig. In den schouwburg der Porte St. Martin, in de operazaal, op het plein der Bastille en in den Wintertuin zullen aan het volk concerten gegeven worden. — Des avonds zal men drie vuurwerken op de meest van elkander afgelegene punten der stad, aan de barrières de Trône en de l'Etoile en op het plein van het Observatoire, afsteken. — Tweemaal honderdduizend francs zullen ten behoeve der armen besteed worden tot het uitdeelen van levensmiddelen aan huis, en nog honderdduizend tot het lossen van panden uit de bank van leening.

Van den 19den. De worsteling om het Presidentschap neemt in Frankrijk in hevigheid toe. De clubs vooral zijn zeer druk, maar hebben haar vertrouwen en invloed verloren. De voorbereidende maatregelen worden echter niet gestaakt; de polemiek der dagbladen, het rondventen van brochures en carricaturen zijn de bekende oorlogs-wapenen. Geen mensch beklaagt er zich over, want ieder bedient er zich van.

— De aartsbisschop van Parijs schijnt zich ter kwader ure in den strijd te hebben geworpen, want zijne aanbeveling lokte veel tegenspraak uit. Hij betoonde zich al te dankbaar voor den 24sten Februarij!

[De heer *Coquerel* heeft (naar men zegt) geweigerd, om aan de *Protestantsche* geestelijken de kandidatuur van den generaal *Cavaignac* aan te bevelen.]

— Een der eerste handelshuizen van Konstantinopel, dat het monopolie van benoodigdheden voor het hof van den Sultan heeft, bestelde te Parijs 4,800 elegante vrouwen-corsetten.

— Te Milaan heeft de generaal *Radetzky* eene zware oorlogsbelasting gelegd op allen, die in der tijd, zedelijk of stoffelijk, tot het te weeg brengen der omwenteling in die stad hadden bijgedragen. De zwaarte dier belasting kan daaruit afgenomen worden, dat de heer *Borremeo* alleen voor *een millioen* is aangeslagen! — Op de ontvangst dezer tijding te Turin, heeft Koning *Karel Albert* terstond zijnen raad en de Lombardische consulta zamengeroepen; een afschrift van *Radetzky's* dekreet is door den Britschen ambassadeur en den Franschen gezant naar hunne Regeringen gezonden, en de Sardinische Regering zal, zegt men, afkondigen, „dat zij allen verkoop van goederen, ten gevolge van het dekreet te doen, als nul en van geene waarde beschouwen zal."

Van den 20sten. Terwijl gisteren op het stadhuis een officiëel banket gegeven werd, had er een ander banket van de zoogenoemde *democratische-socialistische vrouwen* plaats bij de barrière du Maine. Uit de bijzonderheden, welke het *Journal des Débats* aangaande dit zonderling banket geeft, blijkt, dat het aantal gasten ongeveer 1,200 bedroeg, waaronder niet minder dan een zesde gedeelte kinderen, beneden de 10 jaren, welke gratis toegelaten werden. Onder de vrouwen behoorden verscheidene tot de fatsoenlijke klasse, en men zag er nette, zelfs keurige toiletten. Er waren ook eenige heeren tegenwoordig. Het bureau bestond uit zes leden, drie vrouwen en drie mannen. De bekende *Leroux* hield bij deze gelegenheid eene toespraak, waarin hij onder anderen wilde betoogen, „dat de vrouwen even goed het regt hadden, om het spreekgestoelte te beklimmen, omdat zij evenzeer...... tot het schavot toegelaten worden!" — De dames stelden verscheidene toasten in, als mw. *Gay*, op de staatkundige aansluiting van de mannen en de vrouwen en van de democratische en sociale partijen; — mw. *Cadelot*, op de democratische en sociale republiek; — mw. *de Longueville* op *St. Simon*, *Ch. Fourrier*, *Cabet*, *P. Leroux*, *Proudhon* en *L. Blanc;* — mw. *Mesnier*, op het volk, enz. Ook een meisje van 8 of 9 jaren stelde een toast in op de Broederschap, en een kleine bengel van gelijken ouderdom op *Rouget de Lisle.*

Op het einde van het feest verzocht een der commissarissen al de gasten over 14 dagen aan een banket, dat hij geven zou, bij gelegenheid van zijne bruiloft — wel te verstaan: à 75 cents de persoon.

Dit naïve voorstel verwekte groote blijdschap. — Ten slotte werden er vaderlandsche liederen gezongen, werd er gekollekteerd voor de gedeporteerden, en toen gingen de dames naar huis, die zich beter vermaakt hadden dan de gasten van het stadhuis-banket.

— Heden is het berigt alhier ontvangen van het overlijden van *Mehemet-Ali*, die, zoo als men weet, reeds lang in een staat van kindschheid verkeerde. Zijn zoon, *Ibrahim Pacha*, die voor eenigen tijd door de Porte met het onderkoningschap van Egypte bekleed was, onder voorwaarde het [illegible] in het onwaarschijnlijk geval, dat zijn vader mogt herstellen, is th[illegible] definitief in het bezit dezer waardigheid. Maar, zoo al[illegible]n weet, is ook zijne gezondheid zeer slecht en dezelf[illegible], die in Frankrijk het berigt van *Mehemets* [illegible]ood heeft aangebragt, heeft tevens brieven medegebragt, [illegible] den toestand van *Ibrahim* als hopeloos voorstellen. [illegible] mogt komen te overlijden, zoude dit voorzeker w[illegible] nieuwe verwikkeling in de politiek zijn, die men bij de zoo vele andere kan voegen, welke in den laatsten tijd ontstaan zijn.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 22 November.

Bij besluiten van den 21sten dezer, heeft de Koning: 1) Eervol ontslag verleend aan de *tijdelijke* ministers; 2) benoemd: tot minister van marine den vice-admiraal *J. C. Rijk;* tot minister van justitie den heer mr. *D. Donker Curtius*, tot minister van buitenl. zaken den heer mr. *L. A. Lightenvelt;* tot minister van binnenl. zaken den heer mr. *J. M. de Kempenaer*, tot minister van oorlog den generaal-majoor *J. H. Voet;* tot minister van financiën den heer [illegible] *P. P. van Bosse;* tot minister voor de zaken van de Hervorm- Eeredienst mr. *S.* baron *van Heemstra*, en tot minister van koloniën den heer *G. L. Baud*, laatstelijk direct. der cultures in Ned. Indië; 3) bepaald, dat het bestuur van het ministerie voor de Zaken van de Roomsch-Catholijke Eeredienst voorloopig zal blijven toevertrouwd aan den minister van Buitenl. Zaken, mr. *L. A. Lightenveldt;* 4) den minister van marine, *J. C. Rijk*, benoemd tot kommandeur der Militaire Willems-Orde; 5) de heeren mr. *D. Donker Curtius* en mr. *J. M. de Kempenaer*, tot ridders grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, en tot kommandeurs derzelfde orde de heeren mr. *L. H. Lightenveldt*, *J. H. Voet*, mr. *P. P. van Bosse* en mr. *S.* baron *van Heemstra;* en 6) den gezant aan het hof van België, mr. *A. A.* baron *Bentinck*, benoemd tot minister van Staat.

AMSTERDAM, 20 November.

Gisteren namiddag te 4 uur is de buskruidmolen te Muiden, waarin veel kruid aanwezig was, met ontzettend gedruisch gesprongen en heeft veel schade aan de naburige gebouwen toegebragt. Als door een wonder is het daarnaast staande kruidmagazijn, waarin zich eene veel grootere hoeveelheid kruid bevond, bewaard gebleven.

LEEUWARDEN, 22 November.

Gisteren heeft de nieuw benoemde gouverneur van deze provincie, jhr. mr. *J. E. van Panhuys*, zijne functiën aanvaard, en aan verschillende autoriteiten, commissiën en bijzondere personen audiëntie verleend, waarmede heden is voortgegaan. — Gisteren avond, te 8 uur, is aan z. h. ed. gestr. eene serenade gebragt door de muzijk der stedelijke schutterij en van het alhier in garnizoen liggend flank-bataljon.

GRONINGEN, 23 November.

Gisteren morgen overleed hier, in den ouderdom van zevenenzestig jaren, aan eene onverwacht opgekomene ziekte en na eene bedlegering van slechts weinig dagen, de heer G. J. MEIJER, Doctor in de bespiegelende wijsbegeerte en letteren, Hoogleeraar in de faculteit der gemelde wetenschappen aan onze hoogeschool, en correspondent of lid van onderscheidene geleerde genootschappen.

In 1822 te *Leuven*, in de destijds met ons koningrijk vereenigde zuidelijke Nederlanden, Professor geworden, geraakte hij, bij de Belgische omwenteling ten jare 1830, uit die betrekking, maar werd kort hierop aan de Groningsche hoogeschool geplaatst, waar hij, als lid der bovengenoemde faculteit, tot aan zijn' dood toe de Vaderlandsche geschiedenis onderwezen, en wat de oud-Nederlandsche letterkunde betreft, zich, onder anderen, door de uitgave van het „Leven van Jezus", een geschrift uit de dertiende eeuw, zeer verdienstelijk gemaakt heeft. — Onze hoogeschool mist in hem een' aan hare belangen opregt toegedanen onderwijzer, zijne ambtgenooten verliezen een' collega, even vriendschappelijk als heusch en gemakkelijk van omgang, zijne leerlingen een' inschikkelijken en zelfs jeugdigen moedwil over het hoofd zienden leermeester, zijne stadgenooten een' bedaarden, kalmen, van twist en tweedragt afkeerigen medeburger. Vooral ook betreuren hem zijne achtenswaardige gade en drie dochters, voor wie hij een liefhebbend, huisselijk-gezellig echtgenoot en vader was, en van welke de laatsten een groot deel harer prijsselijke kundigheden alleen aan zijn onderwijs te danken hebben. — Vrede zij der asch des vredelievenden, zachtaardigen en wélwillenden mans! Hij geniete door Gods genade in eene andere wereld de rust, die dit leven, in onzen bedenkelijken, elders zulke ontzettende gebeurtenissen barenden, en van misschien nog meer ontzettende voorvallen zwangeren tijd, ons allen maar al te weinig vermag aan te bieden!

B. H. L.

GRONINGEN, 23 November.

Door den tijdelijken minister van oorlog is dezer dagen aan de onderscheidene militaire autoriteiten, belast met de koloniale werving, eene aanschrijving uitgevaardigd, dat voortaan onder dezelfde voorwaarden, waarop Belgische deserteurs voor gezegde dienst worden aangenomen, ook deserteurs uit andere Rijken voor die dienst kunnen worden geëngageerd. Die voorwaarden zijn, dat zij niet ouder dan 30 jaren mogen wezen, en van hun livret, enz. voorzien moeten zijn, zoodat thans deserteurs uit alle Rijken hier te lande zich voor de Overzeesche dienst kunnen doen aannemen. — Zouden nu de cartels van wederzijdsche uitlevering van misdadigers, deserteurs en dienstpligtigen, welke door ons Rijk met de Duitsche Bondsvorsten achtervolgens zijn gesloten en tot dusverre van kracht zijn geweest en nageleefd, vervallen zijn?

— De op gisteren alhier gehoudene buitengewone kollekte, voor de Armen der Gereformeerde gemeente heeft opgebragt de aanzienlijke som van *f* 3165—80.

— Den 21sten dezer, 's morgens te 9 uur, vergaderden, ten huize van den logementhouder VAN DER LAAN alhier, de commissarissen door de kiesbevoegden uit de verschillende gemeenten van het 2de kiesdistrikt, Onderdendam, benoemd, ten einde elkander mededeeling te doen omtrent de denkwijze der kies- en stembevoegden zelve. Negentien gemeenten werden door hare commissarissen vertegenwoordigd, alleen de gemeente Oldekerk niet, hetgene bleek veroorzaakt te zijn door eene onvolledige afspraak omtrent de mededeelingen aan die kiesbevoegden gerigt.

Nadat door ieder' commissaris rapport was uitgebragt omtrent het gevoelen zijner kiesbevoegden, bleek het, dat in de vier gemeenten Onderdendam, Winsum, Uskwert en Kantens de kiesbevoegden het resultaat dezer bijeenkomst wenschten af te wachten, alvorens hunne keuze te bepalen; dat voorts tot kandidaten voor de Eerste Kamer zijn genoemd, door elf gemeenten de heeren G. REINDERS, door acht K. K. DE WAARD, door twee W. L. DIJKHUIS, door twee G. H. ELINGS, door twee mr. SICHTERMAN VAN DE BRAKE, door twee mr. H. J. ENGELKENS, door eene GAAIKEMA en J. P. TICHELAAR, en dat tot leden voor de Tweede Kamer, nadat de heer VAN ROIJEN voor eenige op hem uitgebragte stemmen had bedankt en uit het verslag der vergadering, te Appingedam gehouden, gebleken was, dat ook de heer H. H. DE HAAN daartoe niet in aanmerking wenschte te komen, door negen gemeenten zijn aangewezen de heeren G. REINDERS, door vier mr. A. BECKERINGH, door eene mr. P. BRONGERS, door twee dr. R. WESTERHOFF, door twee mr. B. WICHERS, door eene M. D. TEENSTRA, door eene mr. A. OUDEMAN en door eene J. F. OBBES, — terwijl verscheiden commissarissen verklaarden, dat in hunne gemeenten de keuze mede op den heer mr. B. WICHERS zoude zijn bepaald geweest, ware het niet, dat men als hoogst waarschijnlijk mogt aannemen, dat die heer in het kiesdistrikt Groningen zoude benoemd worden.

Verder voorgesteld zijnde, om over te gaan tot het doen eener keuze van twee kandidaten voor de Eerste Kamer en eene keuze voor de Tweede Kamer, hebben twee commissarissen, die van Onderdendam en Ulrum, verklaard, daartoe geene volmagt te hebben en de vrije keuze aan hunne stembevoegden te zullen overlaten, en daar de commissaris van Middelstum zich verwijderd had en de gemeente Oldekerk niet vertegenwoordigd werd, hebben 16 commissarissen daaraan deel genomen. Deze stemming heeft het volgende resultaat opgeleverd, dat tot kandidaten voor de Eerste Kamer zijn verklaard de heeren G. REINDERS met 10, K. K. DE WAARD met 9, W. L. DIJKHUIS met 5, mr. SICHTERMAN VAN DE BRAKE met 3, mr. H. J. ENGELKENS met 2 stemmen en G. H. ELINGS en J. P. TICHELAAR elk met ééne stem; voor de Tweede Kamer de heeren G. REINDERS met 10, mr. P. BRONGERS met 3

stemmen op mr. A. OUDEMAN, dr. WESTERHOFF en J. F. OBBES elk met ééne stem.

Eindelijk is bepaald, dat elk commissaris aan de stembevoegden in zijne gemeente van het verrigte verslag zal geven.

— De heer ALBERDA VAN EKENSTEIN, vernomen hebbende dat de kiesgeregtigden, die in het Concerthuis alhier vergaderen, hem als kandidaat voor de Eerste Kamer der Staten Generaal hebben aangenomen, heeft, onder dankbetuiging voor de vereerende onderscheiding, hem te beurt gevallen, verzocht, niet verder in aanmerking te komen.

— Men verneemt, dat in de gemeente Leek zich 91 stemmen voor mr. A. OUDEMAN, als lid van de Tweede Kamer, hebben verklaard.

— Nopens de verkiezingen in deze provincie is ons verder het volgende ingezonden:

DELFZIJL, 20 November.

In eene op heden alhier plaats gehad hebbende vergadering van binnen deze gemeente woonachtige kiesgeregtigden, die ten getale van ruim veertig waren opgekomen, is door den heer A. D. BONTHUIS, welke bij eene vorige vergadering door sommigen hunner als commissaris was benoemd, om de op den 17den in de hoofdplaats van het hoofdkiesdistrikt Appingedam te houden bijeenkomst bij te wonen, verslag gedaan van den uitslag der aldaar plaats gehad hebbende stemming.

Vervolgens is voorgesteld, om zich met de keuze van de aldaar geproclameerde kandidaten G. REINDERS, J. DE SITTER en J. Q. CLEVERINGA voor de Eerste, en mr. B. WICHERS, W. WAALKENS en G. REINDERS voor de Tweede Kamer al dan niet te vereenigen, door namelijk uit gezegde drietallen, bij beslotene briefjes, te stemmen op *twee* leden voor de Eerste en op *één* voor de Tweede Kamer, of wel om de briefjes *in blanko* te laten; en was het resultaat van dien, dat de heeren G. REINDERS 38 en J. Q. CLEVERINGA 36 stemmen voor de Eerste, mr. B. WICHERS 36 en W. WAALKENS 4 stemmen voor de Tweede Kamer op zich vereenigden, terwijl voor beiden eenige blanko-biljetten aanwezig waren.

APPINGEDAM, 21 November.

In eene op heden gehoudene vergadering van commissarissen uit de verschillende gemeenten van het derde kiesdistrikt waren tegenwoordig elf leden. In deze bijeenkomst is de heer mr. R. F. MEES benoemd tot president van het distrikt. Voorts is gebleken, dat in twee der *zestien* gemeenten, waaruit het derde kiesdistrikt bestaat, geene voorloopige vereenigingen van kiezers hadden plaats gehad; in eene andere gemeente had men geene kandidaten benoemd, en in eene vierde had men drie kandidaten voor de Eerste en drie voor de Tweede Kamer gestemd; als zoodanig voor de Eerste de heeren G. REINDERS, J. DE SITTER en J. Q. CLEVERINGA; voor de Tweede mr. B. WICHERS, W. WAALKENS en G. REINDERS. In de overige *twaalf* gemeenten heeft zich in *elf* derzelve de meerderheid bij de voorloopige keuze bepaald, voor den *eersten* kandidaat der Eerste Kamer op den heer G. REINDERS, in *eene* op den heer K. K. DE WAARD. Als tweede kandidaat was de meerderheid bij de voorloopige stemming uitgebragt op den heer J. Q. CLEVERINGA in *vijf* gemeenten, op den heer J. DE SITTER in *vier*, in ééne gemeente op den heer J. A. FRUITIER, te Groningen, en in ééne op den heer W. L. DIJKHUIS, te Vierhuizen.

Als lid der Tweede Kamer had men zich in *negen* gemeenten bijna éénparig bepaald op den heer mr. B. WICHERS, in twee was de heer W. WAALKENS benoemd en in ééne de heer G. REINDERS.

WINSCHOTEN, 22 November.

In het kiesdistrikt Winschoten zijn heden nader benoemd tot kandidaten voor de Tweede Kamer de heeren notarissen R. DE SITTER, te Winschoten, en PICCARD, te Pekela; — voor de Eerste Kamer de heeren H. J. ENGELKENS en J. F. VIKTOR, te Winschoten.

ONDERDENDAM, 22 November.

In eene op heden hier gehoudene vergadering van kiezers tot kandidaten voor de Eerste en Tweede Kamer, daartoe uit onderscheidene gemeenten bijeengekomen, zijn, met bijna algemeene stemmen, gekozen voor de Eerste Kamer, de heeren mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE van Winsum en K. K. DE WAARD van Grijpskerk, en voor de Tweede Kamer de heer R. WESTERHOFF, med. dr. te Warffum, met algemeene stemmen.

ONDERDENDAM, 22 November.

Op de naamlooze oproeping aan de kiezers van het tweede district, hoofdplaats Onderdendam, geplaatst in de derde kolom der *Provinciale Groninger Courant* van den 21sten Nov., no. 93, hebben zich in het Zijlvesterhuis alhier vereenigd: dr. R. WESTERHOFF te Warffum, mr. H. VAN MARLE, notaris te Middelstum, J. R. VAN EERDE, predikant te Zuidwolde, R. G. HOPMA, landbouwer te Uskwert, J. VAN DER TUUK, landbouwer te Warffum, H. SMIT, landbouwer op den Deel, onder Middelstum, en J. P. SMIT, schoolonderwijzer te Onderdendam.

De onbeduidende eenstemmigheid, met nagenoeg 1800 kiesbevoegden in dat district, maakt elk wederwoord op den inhoud dier oproeping van zelve overbodig.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

HAREN, 23 November.

Heden werd in deze gemeente eene vergadering van kiesgeregtigden, daartoe door den heer burgemeester uitgenoodigd, gehouden.

Van de 85 kiesgeregtigden waren 67 aanwezig.

De burgemeester opende de vergadering met de lezing der wet van den 11den October 1848 (*Staatsblad* no. 70), houdende herziening van de additionele artikelen der Grondwet. Na eenige inlichtingen te hebben gegeven, gaf de burgemeester der vergadering te kennen, dat hij vermeende, aan zijne verpligting als hoofd van het plaatselijk bestuur te hebben voldaan, en dat hij nu als stemgeregtigde aan de werkzaamheden der vergadering wenschte deel te nemen, na vooraf te hebben opgemerkt, dat het noodzakelijk was, om aan de werkzaamheden eene goede leiding te geven, dat er een president, een secretaris en twee stemopnemers werden benoemd.

Bij acclamatie zijn benoemd: de heeren R. DE SITTER tot president; J. B. KLUIJTMANS tot secretaris, en J. J. A. QUINTUS en L. T. JORISSEN tot stemopnemers.

De president gaf nu te kennen, dat hij geen programma van de werkzaamheden dezer vergadering zoude ontwerpen; maar dat hij meende de vergadering te moeten opmerkzaam maken, dat het doel dezer vergadering was, om bevoegde en bekwame personen als staatsleden te kiezen; mannen, die niet hun eigen- of familiebelang, maar dat van het land beoogen.

Nu ging men over, bij wijze van stembriefjes, tot de benoeming van kandidaten voor de Tweede Kamer, waarvan de uitslag was, dat de heer L. T. JORISSEN, zonder beroep, woonachtig te Haren, met groote meerderheid van stemmen, zijnde 43, als kandidaat was benoemd.

Daarna deed de president voorlezing der namen van de 63 personen, die tot deze provincie benoembaar zijn als kandidaten voor de Eerste Kamer.

Tot eene stemming van kandidaten overgegaan zijnde, is de uitslag geweest, dat de heeren JOHAN DE SITTER, te Groningen, met 58 stemmen, en ONNO JOOST QUINTUS, te Groningen, met 38 stemmen, als kandidaten voor de Eerste Kamer waren benoemd.

Tot sluiting der vergadering herinnerde de president, dat, hoezeer men tot de benoeming van kandidaten was werkzaam geweest, ieder kiezer desniettemin in zijne uit te brengen stem vrij bleef; en maakte de aanwezigen bedacht op het groote belang, om vooral ook bij de opening der stembussen tegenwoordig te zijn; dewijl, volgens art. 24 van het nieuwe kiesreglement, ingeval niemand bij de eerste stemming de volstrekte meerderheid had bekomen, de eindbenoeming door de aanwezige kiezers moet geschieden.

Waarop de vergadering, welke zich door hartelijke overeenstemming en vriendschappelijk overleg had gekenmerkt, werd gesloten.

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

BEERTA, 21 November.

Sedert drie jaren bestaat er te Beerta eene inrigting, onder de leiding van den heer B. H. G. SMID, rijks-veearts, 1ste kl., tot het geven van onderwijs in de natuur- en scheikunde aan aankomende landbouwers, waarvan onlangs in eene aanzienlijke vergadering in de school de cursus is geopend. Deze lessen gaan met soms zeer belangrijke proeven gepaard, en verdienen vooral ook dáárom vermelding, dewijl de heer SMID dezen met zoo veel moeite gepaard gaanden arbeid verrigt, zonder daarvoor de minste belooning te ontvangen. Een dertigtal leerlingen geven hem tot eenige en voldoende belooning de belangstelling, welke zij in zijne lessen stellen. Wij juichen deze nuttige inrigting van harte toe.

Berigten nopens de aanstaande Verkiezingen.

Te 's Gravenhage is eene blijvende vereeniging van *uitsluitend Roomsch-Catholijke* kiesbevoegden gesticht, welke den naam voert van *de Toekomst*, en ten doel heeft, de eendragtige zamenwerking harer leden ter bevordering van goede keuzen voor de Staten Generaal, de provinciale Staten en gemeenteraden.

Het rondzenden der circulaire aan de *Protestantsche* kiezers, in de afgeloopene week aldaar, heeft mede tot vele gesprekken en gissingen omtrent de bron, waaruit zij zouden zijn voortgevloeid, aanleiding gegeven. Het stedelijk dagblad zegt van goederhand te kunnen verzekeren, dat zoowel de Maçonnieke loge als het genootschap *Unitas* geheel vreemd aan voornoemde circulaire zijn.

In de den 18den dezer te Rotterdam gehoudene nadere bijeenkomst van kiezers is de heer A. VAN RIJCKEVORSEL, Hz., met 138 van de 217 stemmen, tot eersten kandidaat voor de Tweede Kamer verkozen. Bij de verkiezing van een' 2den kandidaat bekwam de heer E. P. DE MONCHY 79 van de 161 stemmen.

Mr. W. J. C. VAN HASSELT, te Amsterdam, kan men definitief beschouwen als kandidaat voor de Tweede Kamer voor het distrikt Edam, als hebbende hij meer dan 200 stemmen op zich vereenigd, terwijl de heer mr. C. BAKKER, dien men hem tegenstelde, slechts 7 stemmen verkreeg. — Voor de Eerste Kamer zou de heer VAN DER OUDERMEULEN wel op de meeste stemmen kunnen rekenen.

Te Haarlem zijn in eene vergadering van 140 kiesgeregtigden tot kandidaten voor de Eerste Kamer aangewezen de hh. DELCOURT v. KRIMPEN, QUARLES v. UFFORT, v. WICKEVOORT CROMMELIN en DIEMONT.

Te Alkmaar zijn als kandidaten voor de Eerste Kamer voorgesteld: de heeren DELCOURT VAN KRIMPEN, HOEUFT VAN VELZEN, mr. P. VAN AKERLAKEN, J. R. KEMPER, H. J. KOENEN, J. W. VAN ROMUNDE, J. BROUWER ANCHER, K. BRANDJES, prins FREDERIK der Nederlanden, F. A. VAN HALL en P. S. LIPMAN.

Bij de stemming over de kandidaten voor de Tweede Kamer verkregen de heeren S. A. DE MORAAZ en mr. G. VAN LEEUWEN de meeste stemmen.

In eene den 18den te Enkhuizen gehoudene vergadering zijn als kandidaten voor dat onder-kiesdistrict voorgesteld en aangenomen de heeren jhr. mr. P. VAN AKERLAKEN en C. SANDENBERG MATTHIESSEN VAN PETTEN EN NOLMERBAN voor de Eerste, en mr. W. J. C. VAN HASSELT en jhr. P. OPPERDOES ALEWIJN voor de Tweede Kamer.

Te Rijp (10de distr. N.-Holland) heeft eene vergadering van kiezers hare keuze gevestigd voor de Tweede Kamer op den heer H. J. SMIT, van Zaandam, en voor de Eerste op de heeren VAN BEEK VOLLENHOVEN, LAAN WILLINK, INSINGER, P. HUIDEKOPER, alsmede op Prins FREDERIK DER NEDERLANDEN.

Te Zaandam is eene vergadering van 135 kiezers gehouden, waarin tot kandidaat voor de Tweede Kamer de heer mr. H. J. SMIT, met algemeene stemmen, en tot kandidaten voor de Eerste Kamer de heeren P. HUIDEKOPER en H. VAN BEEK VOLLENHOVEN werden benoemd.

Te Deventer heeft prof. BEIJERMAN voor de kandidatuur bedankt. Vele stemmen in dit district vestigen zich op prof. THORBECKE.

Te Steenwijk is den 17den Nov., in eene vergadering van 60 kiezers van de 83, met bijna algemeene stemmen besloten, om als kandidaat voor de Tweede Kamer aan te nemen den heer A. J. DUIJMAER VAN TWIST; terwijl de keuze van eene groote meerderheid was gevestigd op de heeren mr. A. J. VOS DE WAEL en G. W. baron van DEDEM, als kandidaten voor de Eerste Kamer. — In de den 20sten Nov. gehoudene vergadering van kiezers der gemeente Steenwijkerwold, is, eenparig besloten, dezelfde 3 heeren als kandidaten voor de beide Kamers der Staten Generaal aan te nemen.

Te Grave zijn door eene vergadering van kiezers aangenomen als kandidaten voor de Eerste Kamer de hh. VAN SASSE VAN YSSELT en HERMANS; voor de Tweede Kamer de heer WALTER.

Te Breda zijn den 19den in eene algemeene vergadering definitief als kandidaten aangewezen voor de Tweede Kamer, de heer mr. L. D. STORM, en voor de Eerste de heeren J. C. VAN MIERLO en CH. CUYPERS.

Te Tilburg zijn in eene vergadering van kiezers tot kandidaten geproclameerd: voor de Tweede Kamer de heer MUTSAERS, en voor de Eerste Kamer de heeren VAN SASSE VAN IJSSELT en F. X. VERHEYEN.

Te Helmond vestigt zich de keuze der stemgeregtigden voor de Tweede Kamer op den heer mr. J. B. BOTS, en voor de Eerste Kamer op de heeren J. T. DE BRUYN en L. VAN SASSE VAN YSSELT. De beide eerstgenoemde heeren hebben openlijk die kandidatuur aangenomen.

Te Middelburg zijn, op eene derde vergadering van kiesgeregtigden, tot kandidaten voor de Tweede Kamer aangenomen de heeren SLICHER VAN DOMBURG, THORBECKE, DE WIND en PASPOORT VAN GRIJPSKERKE.

Te Harlingen zijn voor het lidmaatschap der Tweede Kamer de heer mr. BINSE ALBARDA, advokaat te Leeuwarden, en voor de kandidatuur der Eerste Kamer jhr. mr. P. J. B. VEGILIN VAN CLAERBERGEN, te Joure, en jhr. G. R. G. VAN SWINDEREN, grietman van Gaasterland, allen met nagenoeg eenparige stemmen gekozen.

Den 17den vergaderden te Meppel 86 kiezers. Voor de Tweede Kamer had mr. G. L. KNIPHORST, te Meppel, 36 stemmen, graaf VAN RANDWIJCK 8, mr. J. T. HOMAN 4, JB. DE JONGE, SR. 6, A. VAN DER VLIES 6, enz. En voor de Eerste Kamer: mr. W. J. TONCKENS 48, baron R. H. DE VOS VAN STEENWIJK 26, J. SEMLER 13 stemmen, enz.

Te Hoogeveen gaf den 18den November, bij het openen der kiezersvergadering, de voorzitter kennis, dat de heer VAN DER WIJCK, te Assen, besloten had, niet als lid der volksvertegenwoordiging op te treden; op voordragt van den voorzitter, werd daarop de notaris mr. H. J. CARSTEN, bij algemeene stemmen, als eerste kandidaat aangenomen. Tot kandidaten voor de Eerste Kamer werden voorloopig gekozen de hh. mr. A. H. WITSENBORG, dr. H. J. NASSAU, jhr. mr. R. H. DE VOS VAN STEENWIJK en GROEN VAN PRINSTERER.

Mr. H. VOS, te Assen, gezien hebbende, dat hij bij sommige kiezers als lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal in aanmerking kwam, heeft gemeend voor die eer te moeten bedanken.

Mr. G. L. KNIPHORST, te Meppel, uit de *Meppeler Courant* ontwaard hebbende, dat in eene vergadering van kiesgeregtigden binnen die stad een aanzienlijk aantal stemmen zich op zijn persoon als kandidaat voor de Tweede Kamer heeft vereenigd, heeft gemeend alle kandidatuur in dezen beleefdelijk te moeten afwijzen.

Te Fauquemont (kiesdistrict Maastricht) was op den 19den dezer eene trouwens niet talrijke vergadering van *separatisten* (voorstanders van Limburgs afscheiding van Nederland) bijeengeroepen, onder voorzitterschap van den heer VAN WINTERSHOVEN. Er werd besloten tot de verkiezing van den heer SCHERPENZEEL HEUSCH voor de Tweede Kamer.

Laatste berigten nopens de verbreiding der Cholera.

BUITENLAND.

LONDEN, 15 November. Van SHEERNESS schrijft men den 10den dezer het volgende: „De bark *Laurens Koster*, kapitein *D. R. Kleve*, van Rotterdam naar Batavia, aan boord hebbende 128 soldaten der infanterie, is heden door de stoomboot *Robert Bruce* in deze haven gesleept, hebbende vele zieken aan boord. Zes soldaten zouden na zestien schtenveertig uren lijdens aan de Cholera bezweken zijn, en 27 anderen (waaronder manschappen der equipage) ziek liggen, waarvan 20 aan gewone ongesteldheden en 7 aan de Cholera. — Het schip is naar de Nore gezonden tot afwachting van orders uit Londen, werwaarts de gezagvoerder zich begeven heeft, ten einde verlof te verkrijgen, om de troepen aan boord van een ander vaartuig over te schepen, en aldus heter de ramp te bestrijden."

NEDERLAND.

GRONINGEN, 23 November. Tot en met Maandag, den 20sten dezer, waren

als Choleralijders	Aangetast.	Hersteld.	Overleden.
hier aangegeven:	205	69	106
Dingsdag, 21 Nov.	3	1	1
Woensdag, 22 Nov.	5	2	1
Donderdag, 23 Nov.	4	0	2
Totaal tot heden	217	72	110

Dus zijn er nu nog in behandeling 35 personen.

Sedert onze laatste opgave is in de veenderijen onder de gemeente Marum een meisje van 16 jaren door de Cholera aangetast en daaraan bezweken.

[*Van den 17den* dezer tot heden zijn alhier overeden 30 personen.]

Volgens de laatst ingekomene berigten waren, op verschillende plaatsen van ons land, verder de volgende opgaven nopens de Cholera gedaan:

	Getal lijd.	Overl.	Herst.
Te DORDRECHT, in het Cholera-huis tot den 20sten Nov.	52	27	2
Te LEIDEN, tot den 18den Nov.	59	29	4
Te AMSTERDAM, „ 17 „	193	108	—
in het Gasthuis tot den 19 „	88	—	—
idem van den 18—20sten Nov. bijgekomen	2	0	2
Te UTRECHT, tot den 19den Nov.	54	26	18

Te ROTTERDAM zijn den 19den 18 Cholera-lijders bijgekomen, 12 overleden, 21 hersteld. — Totaal: 787 lijders, waarvan 397 overleden, 192 hersteld, 148 in behandeling.

In 's GRAVENHAGE zijn geene nieuwe ziektegevallen voorgekomen.

In ZWOLLE was den 16den het berigt ontvangen, dat zich in *Goor* een geval van „Aziatische" Cholera had voorgedaan. De Gouverneur der provincie gaf daarvan dadelijk kennis aan de Prov. Gen. Commissie, met verzoek, om naar den aard der ziekte onderzoek te doen. Dit onmiddellijk hebbende plaats gehad, is gebleken, dat het bedoelde geval geenszins de „Aziatische" Cholera was.

Correspondentie.

De schrijver van het opstel, geteekend X, en gerigt tegen het stuk van den heer H. A. SPANDAW over de *Maatschappij van Weldadigheid* (geplaatst in het nommer dezer Courant van den 24sten October l.l.), — nopens welk opstel wij in ons nommer van den 14den dezer een kort berigt hebben geplaatst, — heeft ons eene nadere missive gezonden, sub dato 20sten dezer, waarin onder anderen voorkomt:

„Dat er Sub- en andere Commissiën van onderzoek, van wege het Rijk, in de Koloniën van Weldadigheid zijn geweest, en hunne verslagen van bevinding aldaar hebben uitgebragt; — dat de schrijver vele er van heeft gelezen, onder anderen, een opstel van den heer FEITH, te *'s Hage*, als lid van eene Commissie, door Z. M. den Koning ingesteld, te vinden, als hij zich wel herinnert, in het Staatsblad [?] van 1842 of 1843; — dat dit stuk hem nog het beste is voorgekomen, hoewel ook in dat stuk, even als in alle anderen, doel en strekking niet genoeg zijn overwogen; — dat trouwens die heeren het innige der zaak ook niet leeren kennen. Bij hun verblijf in de koloniën worden zij toch door belanghebbende geëmploijeerden rondgeleid, en wordt hun alles van de schoonste zijde voorgesteld; — en daarin is juist de oorzaak gelegen, dat de Regering en de ingezetenen met het innerlijke der zaak niet bekend worden; terwijl nog bovendien bezoldigde personen uit of van wege de Permanente Commissie de tijdschriften en dagbladen opvullen met opgesmukte verhalen."

Het slot der missive luidt aldus:

„Mijn geschrijf was van een' anderen aard. Ik wilde daardoor licht verspreiden, en meende daartoe beter gelegenheid te hebben, dan menig ander. Immers ik heb een beter geleide; — de ondervinding is mijn gids. — Hetzelve nogtans *zoo beknopt* zamen te voegen, dat het geschikt is, om in een dagblad geplaatst te worden [en dit toch is voor *ons* een noodzakelijk vereischte. RED.], en duidende mijne denkbeelden nopens deze zaak aan de publieke opinie te onderwerpen, — hiertoe zie ik geen kans."

Wij hebben behalve het opgenomene, uit het kiesdistrikt hoofdplaats *Winschoten* nog een stuk, geteekend F., R...., ontvangen, hetwelk voornamentlijk van den navolgenden inhoud is:

„Daar men te Groningen verschillende kandidaten heeft „voorgesteld in de afzonderlijke kiesvereenigingen, komt het „steller dezes voor, dat het van de kiezers in de landelijke „districten gewaagd is, hunne stem door vertrouwen op de „Groningsche kiezers, aan den heer mr. B. WICHERS te ont„houden. Want waarlijk, het zou onvergeeflijk zijn, indien, „door toeval en intrigues, die algemeen bij den middelstand „en *vooral bij de landbouwers* zoo hooggeschatte volksver „genwoordiger niet tot lid der Tweede Kamer werd herkozen!

[De Redactie meent, dat de geachte inzender zich stellig in zóó verre vergist, als in de onderscheidene kiesvereenigingen in de stad Groningen wèl verschillende personen voorloopig zijn aangenomen als kandidaten voor de *Eerste* Kamer, maar dat er in alle 4 vereenigingen alhier, ten aanzien van de kandidatuur des heeren WICHERS voor de *Tweede* Kamer, nauwelijks eenig verschil van gevoelen heeft bestaan. En dit is immers juist het doel der genoemde vereenigingen hier en elders, dat men zich onderling verstaat, en zoo veel mogelijk zorgt, dat de beste stellig gekozen wordt in één distrikt, weshalve en ten einde een ander distrikt zijne stemmen op een' anderen geschikten persoon, even onverdeeld kunne bepalen. Overigens stemt de Redactie gaarne toe, dat het in geen geval zoude kunnen schaden, dat men in meer dan één district de stemmen poogde te vereenigen op den heer WICHERS, al is het ook meer dan waarschijnlijk, dat hij in het eerste district zal worden verkozen.]

Een kiesgeregtigde uit het district Winschoten geeft, d.d. 20 dezer, aan zijne mede-ingezetenen, onder anderen, den welmeenenden raad: „geen man naar den Haag te zenden, om daar zijn eigen persoon te vertegenwoordigen; die bekend is van met aristokratische beginselen zwanger te gaan; die openlijk verklaart, dat volksonderwijs en verlichting ten verderve leiden van de groote wereld, en daarom behooren te worden tegengegaan; die zelfs niet geschikt was om lid van de Provinciale Staten te wezen, juist om die beginselen," enz. De schrijver „zoude meer kunnen zeggen." — „Men gevoelt," — zoo eindigt zijn stuk — „dat *zulke* personen niet voor ons kunnen zorgen, die alleen zullen spreken, wanneer hunne zelfzucht hen daartoe noopt. Wij roepen daarom alle onze kiezers toe: *één en één is twee? Waakt!*"

HOOGEZAND, 22 November.

Op heden door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Hoogezand het twaalftal, door het bedanken van ds. *R. ten Post*, pred. te Westerbroek, aangevuld zijnde met den kandidaat *Potter van Loon*, met het lot tegen den kandidaat *R. Middendorp*, is daaruit het navolgende zestal geformeerd: *A. ten Oever*, te Gasselter Nieveen; *N. van der Tuuk*, te Hellum; *G. P. Kits van Heijningen*, te Akkrum; de kandidaat *Potter van Loon*; *J. Boeles*, te Hornhuizen; *A. Rutgers*, te Slochteren; de beide laatsten met het lot tegen *H. Huijsers*, te Pieterburen.

— De kerkeraad der Hervormde gemeente te Tiel heeft, uit het vroeger zamengestelde twaalftal van predikanten, ter vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *W. H. Haverkorn van Rijsewijk* naar Delft, het volgende zestal geformeerd: dd. *V. J. Berkhout*, te Monster; *J. L. J. Hallo*, te Nederhemert; *C. L. Jungius*, te Rijswijk; *J. C. van Schermbeek*, te Elst; *P. A. van der Scheer*, te Baambrugge, en *H. C. Wesseling*, te Noordwijkerhout.

AMSTERDAM, 21 November.

Op heden is door den breeden kerkeraad der Nederd. Herv. gemeente alhier de volgende nominatie uitgebragt, ter vervulling der vacature van eene predikantsplaats, veroorzaakt door het overlijden van den wel. eerw. heer S. D. DE KEIZER.

DRIETAL van de heeren ouderlingen van den 6den November: dd. *Hofstede*, te Gorinchem; *van Harencarspel*, te Leeuwarden; *van Koetsveld*, te Schoonhoven.

DRIETAL van de heeren diakenen van den 13den November: dd. *van Scheltema*, te Hoorn; *J. Broedelet*, te Gouda; *Abresch*, te Alkmaar.

Uit welk zestal op heden door den breeden kerkeraad het volgende drietal is uitgebragt: dd. *van Scheltema*, *Hofstede* en *van Harencarspel*, en daaruit beroepen: ds. CAREL STEVEN ADAMA VAN SCHELTEMA, *Predikant* te *Hoorn*.

Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend aan de volgende predikanten, als aan: J. TEISSÈDRE L'ANGE, predik. bij de Waalsche Herv. gem. te Amsterdam; J. LA LAU, predik. bij de Herv. gem. te Gouda; A. C. ROMSWINKEL, predik bij de Herv. gem. te Dordrecht.

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.